

**Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta**

Katedra křesťanské výchovy

Bakalářská práce

2012

Simona Horská

**Univerzita Palackého v Olomouci
Cyrilometodějská teologická fakulta**

Katedra křesťanské výchovy

**Náboženství se zaměřením na vzdělávání
a katechetika**

Simona Horská

**Diakonická dimenze katecheze
v Komunitě Sant'Egidio**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. Dr. Ludvík Dřímál, Th.D.

2012

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 10. dubna 2012

Simona Horská

.....

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat vedoucímu práce panu Doc. Dr. Ludvíku Dřímaloovi, Th.D. za cenné rady, odborné vedení a vlídný přístup při tvorbě této práce. Dále patří můj dík členům Komunity Sant'Egidio, kteří mě vlastním příkladem života přiměli k vytvoření této práce a obohatili ji svými postřehy a zkušenostmi. Zvláště pak Ondrovi, který mi pomohl při závěrečných úpravách. V neposlední řadě patří můj dík všem, kteří mě během studia na CMTF jakýmkoli způsobem podpořili.

OBSAH

Úvod	7
1 Diakonie a katecheze	9
1.1 Identita diakonie.....	9
1.1.1 Služba lásky v Písmu svatém.....	9
1.1.2 Služba lásky v encyklice Deus caritas est.....	10
1.2 Vztah diakonie a katecheze	12
1.3 Výchova k diakonii jako jeden z úkolů katecheze	14
1.4 Katecheze a komunita	15
2 Komunita Sant´Egidio ve službě lásky	17
2.1 Historie Komunity Sant´Egidio (vznik a začátky komunity v Itálii)	17
2.2 Charakteristika komunity (její zaměření, poslání, spiritualita).....	18
2.3 Pilíře komunity.....	20
2.3.1 Modlitba.....	20
2.3.2 Předávání evangelia.....	21
2.3.3 Přátelství s chudými (služba lidem žijícím na ulici)	22
2.4 Aktivity komunity	22
2.4.1 Boj proti AIDS v Africe – program DREAM.....	23
2.4.2 Program BRAVO – registrace narozených dětí v Africe	23
2.4.3 Úsilí o mír	24
2.4.4 Ekumenismus a dialog.....	25
2.4.5 Mezinárodní konference v Osvětimi	26
2.5 Komunita Sant´Egidio v České republice a její specifika	27
2.5.1 Pravidelná setkání s chudými.....	28
2.5.2 Vánoční oběd	29
2.5.3 Pomoc romským dětem	29
2.5.4 Škola míru v albánském Pogradci.....	30
2.5.5 Konference o bezdomovectví	31
2.5.6 Ekumenická modlitba v Rumburku.....	31
3 Katecheze komunity Sant´Egidio	33
3.1 Důležitost katecheze v životě komunity.....	33

3.2	Podoby katecheze	34
3.3	Témata katecheze	35
3.4	Diakonická dimenze komunity a její katecheze.....	37
3.5	Úryvky katechezí s tematikou diakonie	38
3.5.1	Petrovo zapření: Mk 14, 66 – 72 (postní katecheze).....	39
3.5.2	Navraťte se ke mně celým srdcem: Joel 2,12 – 18 (postní katecheze)	39
3.5.3	Mariina návštěva u Alžběty: Lk 1, 39 – 56 (adventní katecheze).....	40
3.5.4	Cokoli jste druhému učinili, mně jste učinili: Mt 25, 31 – 46 (adventní katecheze)	40
3.5.5	Hlas volajícího na poušti: Lk 3, 1 – 15 (adventní katecheze).....	41
3.5.6	Pokoj vám: Jan 20, 19 – 29 (novoroční katecheze).....	42
3.5.7	Ježíšova slova ukřižovanému zločinci: Lk 22, 39 – 46 (modlitba u příležitosti moratoria proti trestu smrti)	42
3.5.8	Uzdravení slepého: Mk 8, 22 – 26	43
3.5.9	Nedělejme rozdíly: List Jakubův 2, 1 - 7.....	43
3.6	Velikonoční katecheze	44
3.6.1	Katecheze Zeleného čtvrtku.....	44
3.6.2	Velkopáteční katecheze (úryvky).....	47
3.6.3	Katecheze Bílé soboty (úryvky).....	48
	Závěr	50
	Resumé	52
	Summary	53
	Literatura	54
	Seznam zkratek	57
	Seznam příloh	58

ÚVOD

Námětem pro tuto práci byly moje několikaleté postřehy a myšlenky o lidech, kteří žijí na okraji společnosti, bez domova, bez lásky. Vždy, když jsem procházela ulicemi města, spatřila jsem několik takto žijících lidí – na hranici bídy. Jako křesťanka jsem si vždy kladla otázku, co mohu dělat já, abych pomohla zmírnit jejich utrpení a abych v každém člověku viděla Ježíše. Vlastně jsem byla přesvědčená, že pomáhat potřebným je podstatou křesťanství. Sám Ježíš řekl:

„Cokoli jste udělali jednomu z mých nejmenších bratří, mně jste učinili.“

(Mt 25,40)

Není možné žít v tomto světě jako učedník Kristův a přitom zavírat oči před touto skutečností. Je dobré, že současné situace si všímají mnozí a nasazují sami sebe pro dobro druhých. Vždyť i rok 2010 byl věnován boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení.

Ve své práci se zaměřuji na diakonii – tedy službu lásky, která je jedním z úkolů katecheze a jak praví současný papež Benedikt XVI. úkolem, kterým se vyjadřuje niterná povaha církve.¹ Tento diakonický rozměr křesťana nabízí i komunita s cizojazyčným názvem Sant'Egidio. Do této komunity směřovaly i moje kroky a dnes jsem i já součástí tohoto hnutí. Co vše je náplní této komunity a jak uskutečňuje službu lásky k člověku, se pokusím vylíčit na následujících stránkách.

Nejprve však nastíním a vysvětlím podstatu diakonie a vztah diakonie a katecheze. Poté se budu zabývat tím, jak toto poselství služby lásky je uskutečněno v katolickém hnutí s italským názvem Komunita Sant'Egidio.

---

¹ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est; encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* přeložil Ctirad Václav Pospíšil. Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 25. 3. vyd. s. 63. ISBN 80-86949-03-6. Poznámka Niterná povaha církve se vyjadřuje v trojím úkolu: zvěstování Božího slova (kérygma – martyria), slavení svátostí (leitúrgia), služba lásky – caritas (diakonia).

Seznámím vás s počátky tohoto hnutí, jeho zaměřením, spiritualitou a jednotlivými aktivitami. Zaměřím se i na specifika této komunity v naší zemi. Budu se věnovat katechezím, které doprovází toto hnutí během liturgického roku a formací členů komunity k službě druhým. Součástí této práce je i svědectví člověka žijícího na ulici, který se pravidelně s komunitou setkává, dále pak rozhovory s členy komunity, kteří se angažují ve službě chudým. Práce je doplněna i o konkrétní katecheze, které formují směřování tohoto hnutí.

1 DIAKONIE A KATECHEZE

1.1 Identita diakonie

Diakonie neboli „*služba křesťanské lásky*“ je jedním ze základních projevů církve spolu s liturgií a svědectvím víry. Pojem „*diakonie*“ se překládá jako „*služba lásky*“ (caritas) a zahrnuje širokou škálu projevů křesťanské lásky vůči bližnímu. Je to láska dávající, která dává sama sebe, aby se v druhém ztratila. „*Přesto nejde o ztrátu osobnosti, naopak: dávající láska je jejím naplněním, a tedy i v nejvyšším sjednocení zachovává rozlišení, svobodu a vědomí vlastní důstojnosti.*“²

Církev chápe diakonii jako službu podle slov Krista, který nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil (Mk 10,45). Tedy diakonie s hlásáním evangelia a svátostnou službou je neoddělitelnou součástí poslání církve.

1.1.1 Služba lásky v Písmu svatém

Již ve Starém zákoně najdeme zmínky o sociální spravedlnosti a citlivosti pro vykořisťované lidi. Například druhá kniha Mojžíšova se věnuje osvobození zadlužených či zotročených lidí: „*Když koupíš hebrejského otroka, bude sloužit šest let, sedmého roku odejde jako propuštěnec bez výkupného.*“ (Ex 21, 2) „*Po šest dnů budeš konat svou práci, ale sedmého dne přestaneš, aby odpočinul tvůj býk i osel a aby si mohl oddechnout syn tvé otrokyně i host.*“ (Ex 23, 12) V knize Leviticus se dozvídáme, že každý padesátý rok během milostivého léta měly být všem, kdo upadli do otroctví, odpuštěny dluhy a vrácena svoboda i majetek.

Kořeny křesťanské charitativní služby nacházíme především v Novém zákoně a dozvídáme se je přímo z Ježíšových úst: „*Neboť jsem hladověl, a dali jste mi najíst, žíznil jsem a dali jste mi napít, byl jsem na cestách a ujali jste se mne, byl jsem nahý a oblékli jste mě, byl jsem nemocen a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste za mnou.* (Mt 25, 35 – 36)

---

² ZVĚŘINA, Josef. *Teologie agapé: Dogmatika*, Svazek I. Praha: Scriptum, 1992. s. 10. ISBN 80-85528-19-3.

Z Ježíšových úst zněl i příkaz ke vzájemné lásce: „*Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali: jako já jsem miloval vás, tak i vy milujte se navzájem. Podle toto všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.*“ (J 13, 34 – 35) Ježíš službu druhým neomezoval na nějakou skupinu, ale určoval ji všem bez rozdílu a přitom kladl důraz na důstojnost a rovnost všech lidí bez rozdílu. Mistrně to vylíčil Lukáš ve svém evangeliu v podobenství o milosrdném Samaritánovi vybidnutím: „*Jdi a jednej také tak.*“ (L 10, 29 – 37)

Ježíš vyslovil i požadavek milovat své nepřátele: „*Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřitele svého. Já však vám pravím: „Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny svého nebeského Otce...“ (Mt 5, 43 – 45)*

1.1.2 Služba lásky v encyklice *Deus caritas est*

O diakonii, tedy službě křesťanské lásky hovoří mnohé církevní dokumenty. My se ale podívejme, jak na tuto problematiku nahlíží první a nejznámější encyklika současného papeže Benedikta XVI., která nese název *Deus caritas est*, což v překladu znamená: *Bůh je láska.*

Svatý otec v návaznosti na podobenství o milosrdném Samaritánovi zdůrazňuje: „*Můj bližní je každý, kdo mě potřebuje a komu mohu pomoci.*“³ Ježíš se zde identifikuje s potřebnými: s hladovějícími, žíznícími, cizinci, nahými, nemocnými, vězňenými a ujišťuje nás, že cokoli děláme pro druhého, děláme vlastně jemu samému. (Mt 25, 40) Upozorňuje nás na to, že vztah k Bohu se odráží na vztahu k člověku: „*Říká-li někdo: „Miluji Boha“, ale přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí“ (1 Jan 4, 20).* Svátý otec vysvětluje, že tento verš je třeba chápat v tom smyslu, že láska k bližnímu je cestou k setkání s Bohem a že uzavření očí před bližním činí člověka slepým i vůči Bohu.

V osmnáctém článku této encykliky najdeme ujištění, že láska k bližnímu, je možná: „*Tato láska spočívá v tom, že já miluji Boha a s Bohem také osobu, která mi není příjemná, nebo kterou dokonce neznám. (...) Pak se učím hledět na osobu toho*

---

³ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 20. s. 30-31. ISBN 80-86949-03-6.

druhého už nejen svými očima a skrze své pocity, nýbrž z hlediska Ježíše Krista. (...) Já hledím Kristovými očima, a mohu dát druhému mnohem víc než to, co je navenek nezbytné. Mohu ho obdařit pohledem lásky, který tolik potřebuje. (...) Jedině služba bližnímu otevírá mé oči vůči tomu, co Bůh koná pro mne, i vůči tomu, jak mne Bůh miluje. (...) Lásky k Bohu a k bližnímu jsou neoddělitelné, jsou jediným přikázáním.“ A dále na jiném místě této encykliky současný papež praví: „*Láska k bližnímu zakořeněná v lásce k Bohu je především úlohou pro jednotlivého věřícího, ale je také úlohou pro celou církevní komunitu, a to na všech úrovních od místní komunity po partikulární církev až k univerzální církvi v její globalitě.“*⁴

Církev nesmí opomíjet službu lásky (caritas) stejně jako nesmí opomíjet vysluhování svátostí a službu slova.⁵ To, že charita byla rozhodující charakteristikou křesťanské komunity, si uvědomil ve své době i císař Julián Apostata: „*Galilejští*“, jak Julián nazýval křesťany, podle jeho mínění právě tímto způsobem získali svou popularitu.⁶

Církev je Boží rodinou ve světě. V této rodině nesmí být nikdo, kdo by trpěl kvůli nedostatku toho, co je pro život nezbytné. Zároveň však caritas – agapé překračuje hranice církve. Podobenství o milosrdném Samaritánovi zůstává měřítkem, které ukládá univerzalitu lásky, již je třeba uplatňovat vůči potřebnému člověku, s nímž jsme se setkali „*náhodou*“, ať už je to kdokoli. Lásky – caritas – bude vždy potřeba, a to i v té nejspravedlivější společnosti. Neexistuje žádné spravedlivé státní uspořádání, jemuž by se podařilo to, aby služba lásky byla zbytečná. Vždy bude existovat utrpení, které volá po útěše a pomoci. Vždy bude existovat osamocenosť. Vždy se budou také vyskytovat situace materiálního nedostatku, v nichž je nezbytná pomoc jako výraz konkrétní lásky k bližnímu.⁷

K utváření lepšího světa se přispívá výhradně tím, když se koná dobro teď,

---

⁴ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 20. s. 30-31. ISBN 80-86949-03-6.

⁵ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 22. s. 31-32. ISBN 80-86949-03-6.

⁶ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 24. s. 33-34. ISBN 80-86949-03-6.

⁷ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 28. s. 37-41. ISBN 80-86949-03-6.

osobně, se zanícením, všude, kde je to možné, a bez ohledu na stranické strategie a programy. Programem křesťana, programem milosrdného Samaritána, Ježíšovým programem je „*vnímavé srdce*“.⁸ Benedikt XVI. zdůrazňuje, že služba lásky má být oproštěna od potřeby někoho obracet na svou víru: „*Ten, kdo uplatňuje lásku (caritas) ve jménu církve, se nebude nikdy snažit o to, aby druhým vnucoval víru církve. Takový člověk totiž ví, že láska ve své čistotě a nezištnosti je tím nejlepším svědectvím vydávaným Bohu, v něhož věříme a jenž nás pohnul k tomu, abychom milovali. Křesťan ví, kdy je vhodná doba o Boku mluvit a kdy je zase správné o Něm mlčet a nechat promlouvat pouze lásku.*“⁹

Na dalším místě této encykliky se zdůrazňuje myšlenka svatého Pavla, která je stěžejní pro každou službu druhým a která učí, že láska (caritas) je mnohem víc, než obyčejná aktivita: „*A kdybych rozdal všechno, co mám, a pro druhého do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje*“ (1 Kor 13,3) Praktické jednání je tedy nedostatečné, pokud se v něm nestává viditelnou láska k člověku, láska, která se napájí ze setkání s Kristem.¹⁰

Příkladem této lásky byli i svatí – např. sv. Martin, který u bran města Amiensu roztrhl svůj plášť na dvě poloviny, aby se o něj rozdělil s chudým člověkem. V nočním snu se mu zjevil sám Ježíš oděný do onoho pláště, aby tak potvrdil trvalou platnost slova evangelia: „*Byl jsem nahý a oblékli jste mě.*“ (Mt 25, 36)

1.2 Vztah diakonie a katecheze

Mezi diakonií a katechezí existuje úzký vztah. V tomto vztahu je nutno se vyvarovat dvou jednostranností: a to omezení katecheze na duchovní rozměr, nebo naopak ztotožnění s tím, co je pozemské. Katecheze má za úkol mimo jiné vychovávat k diakonii.¹¹ Místem, kde se tato výchova uskutečňuje je křesťanské společenství.

---

⁸ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 31. s. 46-49. ISBN 80-86949-03-6.

⁹ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 31. s. 46-49. ISBN 80-86949-03-6.

¹⁰ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. čl. 34. s. 51-52. ISBN 80-86949-03-6.

¹¹ ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika.* Praha: Portál, 2008. s. 132.

A to - jak již bylo zmíněno, nemůže existovat bez diakonie, tj. bez služby druhému, která zas nemůže existovat bez slavení eucharistie.¹² Katecheze je součástí evangelizačního poslání církve a jejím cílem je uvést někoho do důvěrného vztahu s Ježíšem Kristem.¹³ Diakonie zase v sobě nese univerzální rozměr. Není určena členům církve, ale je službou světu, každému člověku bez rozdílu rasy, třídy či náboženství, zvláště nejchudším a lidem v nouzi.¹⁴ Pod pojmem „*katecheze*“ – jak zdůraznil Jan Pavel II., máme rozumět „*souhrn úsilí, jež církev vynakládala, aby získávala a učila nové učedníky, aby pomáhala lidem věřit, že Ježíš je Boží Syn, aby tak svou vírou získali život v jeho jménu, dále aby je k tomuto životu vychovávala a o něm poučovala a tím i budovala Kristovo tělo.*“¹⁵ Kristus řekl: „*Milujte se navzájem, tak jako já jsem miloval vás.*“ Toto přikázání lásky zahrnuje také požadavek angažovat se ve světě: „*Křesťan, který zanedbává své časné úkony, zanedbává své povinnosti vůči bližnímu, ba přímo vůči Bohu a uvádí do nebezpečí svou vlastní spásu.*“¹⁶

Diakonie není záležitostí jednotlivce, ale všichni se stávají spoluodpovědnými: „*Svědectví lásky formou služby nemůže spočívat na iniciativách jednotlivců s dobrým srdcem. Nelze je delegovat jako úkol pouze některým jedincům. Je totiž úkolem celé církevní komunity a ona jako celek za ně nese zodpovědnost.*“¹⁷

Diakonie je jedním ze základních prvků růstu a dozrání víry. Bez uskutečňování diakonie není výchova ve víře autentická, protože víra obsahuje také dimenzi jednání.¹⁸ K této dimenzi autenticky křesťanského jednání nepatří pouze modlitba, liturgie či projevy kajícího, ale též specifický způsob služby, který má konkrétní charakteristiky:

---

¹² RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 108. ISBN 80-7192-946-8.

¹³ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 81-82. s. 239.

¹⁴ ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008. s. 130.

¹⁵ PAVEL, Jan II. *Katecheze v církvi*. Apoštolská exhorta Jana Pavla II. z 16. října 1979. Řím: Křesťanská akademie, 1982. čl. 1. s. 66

¹⁶ *Gaudium et spes: Pastorální konstituce II. vatikánského koncilu o církvi v dnešním světě*. Praha: Vyšehrad, 1969. čl. 43. s. 120.

¹⁷ ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008. s. 131.

¹⁸ ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008. s. 132.

nezištnost, diskrétnost, pokoru.¹⁹

1.3 Výchova k diakonii jako jeden z úkolů katecheze

Za základní úlohy katecheze považujeme poznávání, slavení, prožívání a kontemlování Kristova tajemství, dále pak výchovu k životu ve společenství, uvedení do misie na svých pracovištích a formaci k mezináboženskému dialogu. Katecheze zahrnuje i dimenzi diakonickou. Zdrojem, z něhož katecheze čerpá, je Boží slovo.²⁰ Katecheze jsou součástí evangelizačního poslání církve.²¹ Mladým lidem může katecheze pomoci vzít na sebe zodpovědnost za vlastní osud. U dospělých lidí navíc nabývá zvláštní důležitosti katecheze zaměřená na výchovu k politické diakonii.²²

Jak ale vychovávat k diakonii? Odpověď na tuto otázku vychází z různých podnětů. Zaměříme-li se na podněty vycházející z teologie služby, pak musíme zmínit několik důležitých věcí: Pokud chceme pravdivě poznávat Boha, musíme se mu stále více připodobňovat. „*Láska k bratřím a sestrám, kterou projevujeme ve službě, nás připodobňuje Bohu, který je láska a který je nám vzorem veškeré služby. Na tomto základě také Boha opravdu poznáváme, prožíváme a zakoušíme. Bůh se nám nedává jako určitá odměna za úkony lásky, ale přímo v těch úkonech.*“²³ Touto službou člověk taktéž chválí Boha, je to nejdokonalejší forma svobody a zároveň ochrana před jakoukoli závislostí na mamonu.²⁴

Podněty, které vycházejí ze sociálního učení církve, zdůrazňují, že na prvním místě je nutné dbát o důstojnost lidské osoby.

Podněty, které vycházejí z pojetí chudoby, jsou následující: „*Zatímco Starý zákon vnímá chudobu spíše jako zlo, které má být odstraněno, Nový zákon učí člověka vidět*

---

¹⁹ ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008. s. 130-133.

²⁰ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 94. s. 239.

²¹ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 94. s. 239.

²² ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008. s. 132-133.

²³ POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Teologie služby*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s. 56-57. ISBN 80-7192-748-1.

²⁴ ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008. s. 134.

význam chudoby mj. jako radikální způsob následování Krista. ²⁵

Církev je matkou všech lidí a vidí s hlubokou bolestí především nesmírné množství mužů, žen a dětí, dospělých i starých, kteří trpí pod nesnesitelnou tíhou chudoby.²⁶ Proto si přeje pomocí katecheze vzbudit v srdcích křesťanů angažovanost pro spravedlnost a lásku, již dává přednost chudým, aby se tak přítomnost církve stala opravdu světlem, které osvětluje a solí, která proměňuje.²⁷ Pokřtěný člověk, který slouží druhým, by si měl být vědom toho, že přináší evangelium. Je důležité jej přivést k uvědomění, že evangelizuje celým svým životem, a tedy že i jeho způsob služby druhým je evangelizací, nebo naopak může být překážkou k přijetí evangelia.

1.4 Katecheze a komunita

Je jistě mnoho způsobů, kde je možné realizovat katechezi. Katecheze je úzce spojena s komunitou čili společenstvím. Všeobecné direktorium označuje křesťanské společenství za počátek, místo i cíl katecheze.²⁸ Společenství je dějinným uskutečňováním *koinonie*, která je plodem Ducha svatého.²⁹ Komunity se vytvářejí ve farnosti i uvnitř církevních hnutí. Má-li být komunita autentická, musí splňovat určité prvky. Touto problematikou se zabýval papež Pavel VI.³⁰ a formuloval tak pět podstatných prvků autentického společenství:

- Základním prvkem je evangelium. (Autentická komunita vždy naslouchá evangeliu a vyznává víru v Ježíše jako našeho Pána.)
- Komunita je spojena s univerzální církví.

---

²⁵ CANTALAMESSA, Raniero. *Chudoba*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. s. 21, 84. ISBN 80-7192-074-6.

²⁶ JAN PAVEL II. *Encyklika Sollicitudo rei socialis*. Praha: Zvon, 1995.

²⁷ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 17. s. 239.

²⁸ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 254. s. 239.

²⁹ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 253. s. 239.

³⁰ *Evangelii nuntiandi: Apoštolská exhorta Pavla VI. z 8. prosince 1975*. Hlásání evangelia. Řím: Křesťanská akademie, 1978. čl. 58.

- Jsou zde přítomné církevní funkce: diakonie, služba slova, bratrství i sesterství i slavení víry.
- Respektuje různost charismat i služeb.
- Komunita je autentická. (probouzí misijní nadšení a nová povolání)

Katecheze se tedy uskutečňuje ve společenství a rovněž i vytváří společenství. Měla by být nedílnou součástí každodenního života. Ve 20. století a zvláště v období II. vatikánského koncilu se v církvi objevují nová společenství, komunity a hnutí. Jedním z důvodů rozvoje hnutí je nepochybně to, že církev dokázala odpovědět na potřebu dát znovu význam osobě uprostřed společenství, v němž je možné zakusit přijetí a ocenění osobních darů.³¹ Hnutí a sdružení v církvi mají přispívat k tomu, aby se základní rozměr osobního povolání jednotlivce posílil a oživil.³² Bratrství a vřelé vztahy uvnitř společenství mají takovou hodnotu, nakolik jsou schopny vydat svědectví lásky a jít vstříc světu poznamenanému napětím a konflikty. Spiritualita sdružení musí ukázat svou sílu v zájmu o chudé a o ty, kdo ztratili veškerou naději v ochotě věnovat se chudým a těm, kdo jsou bez práva.³³

V následujících kapitolách se dozvíme, jak je katecheze a diakonie pojímána v katolickém hnutí s názvem *Komunita Sant'Egidio*.

---

³¹ SECONDIN, Bruno. *Nová hnutí v církvi*. Přeložil Jiří Plhoň. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1999. s. 105. ISBN 80-7192-391-5.

³² SECONDIN, Bruno. *Nová hnutí v církvi*. Přeložil Jiří Plhoň. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1999. s. 106. ISBN 80-7192-391-5.

³³ SECONDIN, Bruno. *Nová hnutí v církvi*. Přeložil Jiří Plhoň. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1999. s. 107. ISBN 80-7192-391-5.

2 KOMUNITA SANT'EGIDIO VE SLUŽBĚ LÁSKY

2.1 Historie Komunity Sant'Egidio (vznik a začátky komunity v Itálii)

Komunita Sant'Egidio vznikla v Římě v roce 1968 z iniciativy tehdy méně než dvacetiletého Andrey Ricciardiho.³⁴ Začal tak, že shromáždil skupinu gymnazistů, jako byl on sám, aby společně naslouchali evangeliu a žili podle něj v přednostním vztahu s chudými.

Malá skupinka hned začala chodit na římskou periferii, mezi chatrče, které v té době obklopovaly Řím, a kde žilo mnoho chudých. Tam začala odpolední škola „*Scuola popolare*“, dnes „*Scuola della pace*“ – škola míru, které jsou určené dětem, a je jich ve světě skutečně mnoho. Od té doby komunita hodně vzrostla, dnes je rozšířená ve více než 70 zemích čtyř kontinentů. Roste samozřejmě i počet členů komunity. Dnes je jich cca 60 000. Ale určit přesný počet těch, kteří jsou různými způsoby zapojeni do mnoha služeb komunity, je velmi těžké, protože je spousta lidí, kteří s komunitou stabilně spolupracují ve stálé službě chudým i v dalších aktivitách komunity, aniž by přitom byli jejími členy v úzkém slova smyslu. Své centrum má Komunita v malém římském kostele Sant'Egidio, jehož jméno převzala.³⁵ Sant'Egidio v překladu znamená svatý Jiljí.³⁶

---

³⁴ Andrea Riccardi – založil komunitu Sant'Egidio v roce 1968. Narodil se v roce 1950 v rodině římského intelektuála. Nejprve se věnoval studiu práva, poté se specializoval na současné dějiny a na dějiny církve. V současné době působí v Římě jako profesor soudobé historie na Terza Università degli Studi a jeden z nejznámějších italských historiků. V úřednické vládě premiéra Montiho se stal ministrem pro rozvoj a integraci.

³⁵ Jak vznikla. *Komunita Sant'Egidio* [online]. Poslední aktualizace 3. 4. 2010. [cit. 2011-10-11]. Dostupné z: <http://www.santegidio.org/cz/contacto/cosa_e.html>.

³⁶ Kostel svatého Jiljí (Sant'Egidio) najdeme v Římě v části zvané Trastevere (Zátibeří), pochází z roku 1630.

Komunita Sant'Egidio je nositelkou mnoha mezinárodních ocenění za svou práci pro mír i pro chudé ve světě (Cena Karla Velikého, Balzanova cena). Bývá opakovaně kandidována na Nobelovu cenu za mír.³⁷

Od roku 1986 je komunita oficiálně uznána katolickou církví jako veřejné sdružení věřících, jehož nejdůležitějšími cíli je evangelizace, zaměřená především na ty, jež jsou vzdáleni církvi, služba chudým, společenství a ekumenické bratrství s věřícími všech církví a náboženství, jehož cílem je soužití a mír v různých částech světa.³⁸

2.2 Charakteristika komunity (její zaměření, poslání, spiritualita)

Kde je skupina Komunity Sant'Egidio, tam se setkávají převážně laici, ale i kněží a členové řádů, kteří si přejí sdílet její citlivost. Snaží se v konkrétních podmínkách své země spojit věrnost evangeliu, pozornost k chudým a odpovědnost laika ve světě v duchu přátelství mezi sebou, s ostatními věřícími a s chudými, s nimiž jsou v přímém kontaktu. Aby Komunita mohla tyto své cíle žít a plnit své povolání, čerpá sílu z naslouchání Božímu slovu.³⁹

„Když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře.“ (Mt 9, 36)

Tento úryvek se stal jedním z prvních, o nichž začali zakladatelé komunity uvažovat. *„Tato doba nás vede k Ježíši a k jeho soucitu s lidmi, který je mnohem větší než naše pocity odpovědnosti, naše angažování, naše plány, náš smysl pro povinnost, naše organizace.“⁴⁰*

„Není možné být křesťanem a zavírat oči před chudákem, vyhýbat se jeho rukám, utíkat před jeho problémy. Chudý, v němž je tajemně přítomen Kristus, nám zvěstuje

---

³⁷ O nás. *Komunita Sant'Egidio*. [online]. [cit. 2011-07-18]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.

³⁸ JAN PAVEL II., VLK, Miloslav. *Dar Ducha, naděje pro lidstvo: Setkání biskupů s hnutími a novými komunitami*. Praha: Česká biskupská konference, 1999, s. 28.

³⁹ JAN PAVEL II., VLK, Miloslav. *Dar Ducha, naděje pro lidstvo: Setkání biskupů s hnutími a novými komunitami*. Praha: Česká biskupská konference, 1999, s. 28.

⁴⁰ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 25. ISBN 80-7192-946-8.

evangelium. Jsem přesvědčen, že otevřeme-li svá srdce evangeliu, necháme-li se vtáhnout do Pánova soucitu, svět, tento náš velký svět, se více otevře lásce a více se otevře evangeliu. A tak se stane lepším.“⁴¹ Tak to vidí zakladatel komunity.

Důležité aspekty současné spirituality komunity jsou spojeny s dvěma postavami 20. století. Jsou jimi bratr Charles de Foucauld a Matka Tereza z Kalkaty. Obě osobnosti jsou příkladem univerzální lásky: „*Ve všech vidět Ježíše.*“

Na tomto místě uvádím několik myšlenek Matky Terezy, která se stala jedním ze vzorů komunity: „*Pozornost vůči druhým je začátkem veliké svatosti. Naučíš-li se být pro druhé, budeš se více podobat Kristu, neboť jeho srdce bylo pokorné a myslelo vždy na druhé. Ježíš všude procházel a prokazoval dobrodiní. (Sk 10,38) Panna Maria neudělala v Káni nic jiného, než že myslela na potřeby druhých a oznámila je Ježíši. Starostlivost Ježíše, Marie a Josefa byla tak veliká, že se Nazaret stal příbytkem nejvyššího svatého Boha. I naše komunity se mohou stát příbytkem nejvyššího Boha, budeme-li tak pozorní k sobě navzájem.*“⁴²

Je známo, že Matka Tereza nasazovala svůj život pro dobro druhých zvláště těch nejubožejších a takto se o nich vyjádřila: „*Když pečujeme o nemocné a potřebné, dotýkáme se trpícího Těla Kristova a tento dotek nás naplní statečností, dá nám zapomenout na odpor a přirozená hnutí. Potřebujeme pohled hluboké víry, abychom viděli Krista v zuboženém těle a špinavých šatech, pod nimiž se ukrývá „nejkrásnější z lidských synů“.* Potřebujeme Kristovy ruce, abychom se dotýkali těchto těl zmučených bolestí a utrpením.“⁴³ Vztažnými body Komunity byla i první křesťanská komunita Skutků apoštolských a František z Assisi.

Mezi největší aktuální projekty Komunity patří práce pro světový mír (Komunita Sant'Egidio sehrává čím dále častěji roli zprostředkovatele v mírových vyjednáváních - např. pro Mozambik, Guatemalu, Guineu Bissau, Niger a další), boj proti trestu smrti

---

⁴¹ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 43. ISBN 80-7192-946-8.

⁴² DEVANANDA, Angelo. *Matka Tereza: Myšlenky na každý den*. Přeložila Cecílie Trojanová. Praha: Nové Město, 1995. s. 92. ISBN 80-86146-00-6.

⁴³ DEVANANDA, Angelo. *Matka Tereza: Myšlenky na každý den*. Přeložila Cecílie Trojanová. Praha: Nové Město. 1995. s. 21. ISBN 80-86146-00-6.

a boj proti AIDS v Africe v rámci projektu DREAM.⁴⁴

Komunita věnuje zvláštní pozornost dětem, které jsou nejvíce znevýhodněné a žijí v těžkých podmínkách. Toto přátelství se rozšířilo i k dalším chudým: tělesně i mentálně postiženým, lidem bez domova, imigrantům, smrtelně nemocným; a na nejrůznější životní situace: vězení, ústavy pro staré lidi, tábory kočovníků, uprchlické tábory. Během těchto let se rozvinula citlivost ke každé formě chudoby, staré či nové a vylučující ze společnosti, stejně jako k netradičním podobám chudoby, jako např. k chudobě v mnoha evropských zemích představované starými lidmi, kteří jsou sice materiálně zajištěni, ale žijí velmi osamoceni. Komunita se v současné době zasazuje také o zrušení trestu smrti formou petice, která je adresována všem světovým vládám. Na této petiční akci komunita spolupracuje s dalšími křesťanskými hnutími a řeholními řády po celém světě za podpory Svatého otce.⁴⁵

2.3 Pilíře komunity

Pilíři spirituality a prvky identity Komunity Sant'Egidio jsou společná modlitba s četbou Písma svatého, předávání evangelia, služba nejchudším, práce pro ekumenismus a mezináboženský dialog a hledání cest pro mír ve světě.⁴⁶

2.3.1 Modlitba

Prvním a nejdůležitějším činem v životě komunity je *společná modlitba se čtením Písma svatého*. Modlitba je cesta, ve které se získává rodinný vztah k Ježíšovým slovům, když se před Pána nesou vlastní potřeby a potřeby chudých a celého světa. „*Je to pozvání obrátit se, přestat žít jen sami pro sebe a začít, ve svobodě, být nástroji větší lásky ke všem mužům a ženám a především k nejchudším. Naslouchat a žít Boží slovo jako nejdůležitější věc ve vlastním životě znamená přijmout následování ne sama sebe, ale Ježíše. Nejautentičtějším obrazem je Komunita v modlitbě, když je shromážděná,*

---

⁴⁴ Jak vznikla. Komunita Sant'Egidio [online]. Poslední aktualizace 3. 4. 2010. [cit. 2011-10-11]. Dostupné z: <http://www.santegidio.org/cz/contatto/cosa_e.html>.

⁴⁵ JAN PAVEL II., VLK, Miloslav. *Dar Duchy, naděje pro lidstvo: Setkání biskupů s hnutími a novými komunitami*. Praha: Česká biskupská konference, 1999, s. 29.

⁴⁶ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 25. ISBN 80-7192-946-8.

*aby naslouchala Božímu slovu. Je jako rodina učedníků shromážděná kolem Ježíše.*⁴⁷
*„Boží slovo roste s tím, kdo je čte a v tom, kdo je čte.“*⁴⁸ Tato slova jsou zkušeností komunity Sant'Egidio v Římě i ve světě.⁴⁹

Z tohoto důvodu se Komunity v Římě a v dalších částech Itálie, Evropy či světa shromažďují co nejčastěji, aby se společně modlily. V mnoha městech je každý večer modlitba Komunity, která je otevřená všem. Každý člen Komunity je zván, aby našel také hodnotný čas ve vlastním životě k osobní modlitbě a k četbě Písma, počínaje evangeliem.

2.3.2 Předávání evangelia

Druhým „činem“ Komunity, jejím druhým základem, je *předávání evangelia*. Neboť evangelium je dobrá zpráva, kterou je třeba sdílet s druhými, je cenným pokladem a světlem, které nesmí být ukryto. Evangelium není výlučné vlastnictví, ale zodpovědností navíc pro členy Komunity, povoláné ho předávat.

Andrea Riccardi, zakladatel komunity o předávání evangelia hovoří ve smyslu, že není snadné a možné poskytovat nějaké recepty, ale je možné vydávat svědectví. *„Jestliže jdeme za Ježíšem, který obcházel města a vesnice, otvírají se před námi dvě cesty, které jsou cestou jedinou: hlásání evangelia v našich společenstvích i mimo ně a péče o nemocné a o mnoho lidských utrpení. Obě cesty jsou cestou lásky. Obě cesty vyjadřují Pánovu přítomnost a jeho soucit dnes.“*⁵⁰ Riccardi ve své knize, která nese podtitul *„síla evangelia v měnícím se světě“*, zdůrazňuje své přesvědčení: *„Jsem přesvědčen, že otevřeme-li svá srdce evangeliu, necháme-li se vtáhnout do Pánova soucitu, svět, tento náš velký svět se více otevře lásce a více se otevře evangeliu. A tak se stane lepším.“*⁵¹

---

⁴⁷ O nás. *Komunita Sant'Egidio*. [online]. [cit. 2011-07-18]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.

⁴⁸ O nás. *Komunita Sant'Egidio*. [online]. [cit. 2011-07-18]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.

⁴⁹ Přátelství s chudými. *Komunita Sant'Egidio: Přátelství s chudými*. [online]. [cit. 2011-07-18]. Dostupné z: <<http://www.santegidio.org/index.php?pageID=15&idLng=1078&res=1>>.

⁵⁰ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 39. ISBN 80-7192-946-8.

⁵¹ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 43. ISBN 80-7192-946-8.

2.3.3 Přátelství s chudými (služba lidem žijícím na ulici)

Třetím „činem“, který charakterizuje Komunitu Sant'Egidio, jejím autentickým základem a každodenní činností už od prvních let její existence, je *služba nejchudším*, žitá ve formě přátelství s nimi. První studenti, kteří se v roce 1968 začali scházet kolem Božího slova, si uvědomili, že evangelium nemůže být žito daleko od chudých: chudí jako přátelé a evangelium jako dobrá zpráva pro chudé.⁵² *„Péče o chudé, vykořeněné, slabé, drobné a utiskované je povinností, která tkví přímo v srdci křesťanství chápaného jako společenství. Chudí jsou důkazem a znamením všeobecnosti naší lásky, která nezná meze, nezná placení, výhody, vypočítavost. Solidarita s chudými vede také ke kultuře lásky, která se snaží promýšlet, uskutečňovat, budovat svět, kde by chudí byli méně chudí, kde by byla větší spravedlnost, kde by bylo méně utrpení. Láska k chudým nám pomáhá vyjít ze sebe, z onoho zablokování, kterým je sebeláska – a přivádí nás do styku se světem nouze, bolesti, bídy.“*⁵³

Komunita Sant'Egidio se opírá o Ježíšova slova: *„Neboť jsem měl hlad a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň a dali jste mi napít, byl jsem na cestě a ujali jste se mne, byl jsem nahý a oblékli jste mne, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení a přišli jste ke mně.“* (Mt 25, 35-36) *„...cokoli jste udělali pro jednoho z těch mých nejposlednějších bratří, pro mě jste udělali“.* (Mt, 25,40). Jimi hovořil o lásce k druhým a tato slova se snaží členové komunity každý den proměňovat ve skutečnost.

*„Láska k chudým otevírá bránu k tomu, abychom milovali všechny. Když člověk někoho miluje, osvobozuje se od sebe sama.“*⁵⁴

2.4 Aktivity komunity

Komunita Sant'Egidio je známá na mezinárodní úrovni svými sociálními, kulturními a humanitárními projekty a především díky mnoha programům vedených ve prospěch nejchudších. Jak již bylo zmíněno, činnost komunity Sant'Egidio zasahuje do více

---

⁵² Přátelství s chudými. *Komunita Sant'Egidio: Přátelství s chudými*. [online]. [cit. 2011-07-18]. Dostupné z: <<http://www.santegidio.org/index.php?pageID=15&idLng=1078&res=1>>.

⁵³ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 108. ISBN 80-7192-946-8.

⁵⁴ Slova Leonarda Emberti Gialloreti, 31. 1. 2011, setkání v Brně (vysokoškolský pedagog, profesor, lékař, specialista v oboru neurologie, v komunitě od 16 let (tj. 34 let), doprovází českou větev Komunity Sant'Egidio).

oblastí. Ta se týká světového míru, ekumenismu a dialogu, problémů afrického kontinentu, dále pak péče o staré lidi, adopce dětí, tzv. školy míry, pomoci mentálně postiženým, realizace přátelství s lidmi ve vězení odsouzenými na smrt, mezinárodní solidarity. Z výše uvedených přiblížím pouze ty nejdůležitější.

2.4.1 Boj proti AIDS v Africe – program DREAM

Program DREAM komunity Sant'Egidio byl zaveden v boji proti AIDS v Africe. Byl zahájen počátkem roku 2002 v Mosambiku, a od té doby se rozšířil do dalších afrických zemí. DREAM spočívá v důvěře a naději, že proti AIDS je možno bojovat přímo v Africe. Poskytuje naději milionům chlapců a dívek, kteří jsou budoucností Afriky, ale i celého světa, na delší život. Název DREAM je vlastně zkratka z anglického **D**rug **R**esource **E**nhancement against **A**IDS and **M**alnutrition. DREAM pracuje v Africe podle západních standardů. Zastavuje šíření viru a zprostředkovává léčbu proti retrovirům, (Highly Active Antiretroviral Therapy - HAART), která je v současné době nejlepší terapií v léčení AIDS. Terapie má současně také preventivní charakter. Program se zasloužil se o otevření početných terapeutických center a pracovišť molekulární biologie a snaží se, aby zdravotnická péče byla dosažitelná všem. Program je bezplatný a vztahuje se na všechny zdravotnické výkony od diagnostiky k pomoci ve výživě, od výchovy ke zdraví k léčení zákeřných infekcí. Program DREAM je dnes známý v celé Evropě a Severní Americe. Byl vyznamenán Balzanovou cenou v roce 2004 za lidskost, pokoj, bratrství mezi národy a také Cenou univerzity v Aquile. Obě vyznamenání přispěla k prosazení programu v Africe.⁵⁵

2.4.2 Program BRAVO – registrace narozených dětí v Africe

Program zahájila komunita z důvodu registrace narozených dětí v rozvojových zemích. Podle statistik UNICEF se odhaduje, že počet neregistrovaných dětí se stále zvyšuje. (Například v roce 2003 to bylo 48 milionů dětí a v roce 2007 už 51 milionů dětí.)

Komunita se snaží spolupracovat s vládou a ministerstvem a svojí programovou koncepcí se podílet na systému registrace osob. Nedostatky v registraci narozených dětí podporují konflikty a vedou k nestabilitě, ovlivňují mladé i dospělé, především však

---

⁵⁵ Programma Dream. *Comunità di Sant'Egidio: Dream Program*. [online]. [cit. 2011-10-16]. Dostupný z: <http://dream.santegidio.org/public/Centri/x__centridream.asp>.

mladé lidi. Registrace narozených dětí je prvním právem dítěte, jak uvádí článek 7 Úmluvy o právech dítěte (dokument Spojených národů z roku 1989).⁵⁶ Přesto se každý rok narodí 51 milionů neregistrovaných dětí – tím jsou zraněni jako děti a později jako dospělí. Těmto lidem se zvyšuje pravděpodobnost nelegálního obchodování a různé zneužívání sahající až k sexuálnímu zneužívání, boji v ozbrojených konfliktech a časným sňatkům. Dvě ze tří dětí v subsaharské Africe jsou avšak stále neregistrované a tím jsou neviditelné v očích zákona. Program BRAVO komunity Sant'Egidio se pokouší toto změnit.⁵⁷

2.4.3 Úsilí o mír

V roce 1986 se na přání Jana Pavla II. konalo v Assisi setkání křesťanských vůdců a představitelů velkých náboženství. Jan Pavel II. toto setkání komentoval takto:

*„Tam se mimořádně projevilo, jakou jedinečnou cenu pro mír má modlitba. A dokonce, že nemůže být míru bez modlitby, a to modlitby všech, každého podle jeho vlastní identity a na cestě hledání pravdy. Každé náboženství, když vyjadřuje to nejlepší ze sebe samého, se snaží o mír.“*⁵⁸ A protože žijeme v náboženském pluralismu, je tato snaha nezbytná.

Komunita pochopila, že v našem světě jsou stále častěji spjaty konflikty s chudobou. Válka je otec veškeré chudoby. Ničí budoucnost všech národů. V posledních deseti letech je komunita známá na mezinárodní úrovni díky budování míru ve světě. Za tyto aktivity získala komunita různá ocenění a uznání. V popředí zájmu komunity stojí osud afrického kontinentu.⁵⁹ Velkým úspěchem bylo vyjednání míru v Mozambiku. Mír v Mozambiku byl podepsán 4. 10.1992, na svátek sv. Františka, díky mírovým snahám komunity. Mírové dohody byly podepsány přímo v římském sídle Komunity Sant'Egidio a dodnes jsou dodržovány. Tato válka trvala více než 10 let a zavinila miliony mrtvých. Zakladatel komunity dodává, že dnes se už

---

⁵⁶ Úmluva o právech dítěte, *Světové dokumenty IX.*, Ostrava: Aries 1993, s. 67.

⁵⁷ Programma Dream. *Comunità di Sant'Egidio: Dream Program.* [online]. [cit. 2011-10-16]. Dostupný z: <http://dream.santegidio.org/public/Centri/x__centridream.asp>.

⁵⁸ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě.* Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 98. ISBN 80-7192-946-8.

⁵⁹ Der Krieg, der Vater aller Armut. *Gemeinschaft Sant'Egidio: Frieden.* [online]. [cit. 2011-10-26]. Dostupné z: <<http://www.santegidio.org/index.php?pageID=7&idLng=1067&res=1>>.

v Mozambiku kvůli válce neumírá. Nasazení pro mír je spojeno s hustou sítí kontaktů, vztahů a přátelství, která často stojí na začátku této práce. Díky snahám komunity už 40 let vzniká ekumenismus a mezináboženský dialog, především mezi třemi velkými monoteistickými světovými náboženství – judaismem, křesťanstvím a islámem, ale také s ostatními světovými náboženstvími.

2.4.4 Ekumenismus a dialog

Komunita Sant'Egidio pořádá mezinárodní setkání věnované míru ve světě, dialogu mezi náboženstvími a kulturami reagující na aktuální problémy na poli mezinárodních vztahů. Poslední setkání se konalo v Mnichově v termínu 11. – 13. 9. 2011 v Německu pod záštitou mnichovského arcibiskupa a kardinála Reinharda Marxe. Město Mnichov nebylo vybráno náhodou, ale jedním z důvodů byl mimo jiné fakt, že Mnichov byl důležitým místem německých fašistů. Ani termín není náhodný – bylo to přesně 10 let po leteckých útocích na New York a Washington. A právě toto město na 3 dny uvítalo zástupce různých náboženství a kultur. Toto setkání neslo označení „*Friedenstreffen*“, v češtině jej známe pod termínem „*Modlitba za mír*“. Toto setkání i na dálku podpořil papež Benedikt XVI. svým dopisem.⁶⁰

Setkání v Mnichově bylo zahájeno eucharistickou bohoslužbou v mnichovském dómu, odpoledne se konaly připomínkové akce věnované útokům na Ameriku. Při zahajovací ceremonii byl přítomen i Christian Wulff, dnes už bývalý německý prezident. Na programu bylo i setkání se spolkovou kancléřkou Angelou Merkelovou. Přítomen byl i prezident Bavorska, celá řada významných osobností a v neposlední řadě Andrea Riccardi, zakladatel komunity Sant'Egidio. Na četných přednáškách vystoupili představitelé různých náboženství. Judaismus byl zastoupen v čele s vrchním rabínem z Izraele z Haify Shearem Yashuvou Cohenem, dále byli přítomni i patriarchové východních církví, zástupci islámu, arabského světa, buddhismu, koptské církve, anglikánské, protestantských církví. Nedílnou součástí setkání byly „*panely*“ neboli konference, které byly věnované různým tématům aktuálních otázek nevyjímaje. A tak témata přednášek a diskusí byly např. světový mír, odpovědnost za svět, problémy

---

⁶⁰ Grußwort von Benedikt XVI. *Saint Egidio: Internationales Friedenstreffen*, Unsere Bestimmung Religionen und Kulturen im Dialog. [online]. 11 September 2011, 16:30 CEST. [cit. 2011-10-15]. Dostupné z: <<http://www.santegidio.org/index.php?pageID=2386&res=1&idLng=1067&idTesto=296>> .

arabského světa, Egypt – situace křesťanů, mučedníci a svědci víry, chudí lidé, jednota křesťanů, migrační problémy, zemětřesení v Japonsku, válečné konflikty, současná situace na Blízkém a Středním východě a v afrických zemích, svoboda ve víře jako cesta k pokoji, dialogu mezi věřícími a nevěřícími, solidarita, modlitba, mír, prameny pokoje – vše v duchu setkání v Assisi před 25 lety. Další takovéto mírové setkání se uskuteční v září letošního roku v Sarajevu.

2.4.5 Mezinárodní konference v Osvětimi

Rovněž v září letošního roku se uskuteční již 3. mezinárodní konference s názvem „*Mladí Evropané za svět bez násilí*“, kterou pořádá Komunita Sant'Egidio ve spolupráci s univerzitami a vzdělávacími institucemi v České republice, Gruzii, Německu, Itálii, Litvě, Polsku, Rumunsku, Rusku, Slovensku a Maďarsku. Toto mezinárodní setkání navazuje na konference „*Není budoucnosti bez paměti. Mladí Evropané v Osvětimi*“ (2008) a „*Za svět bez násilí*“ (2010). Mladí lidé z různých zemí se sejdou v Polsku v Krakově a Osvětimi, kde se připomene utrpení miliónu Židů, Romů a vězňů z celé Evropy a bývalého Sovětského svazu během druhé světové války. Sedmdesát let poté, co v koncentračním táboře Osvětim – Březinka začalo vyhlazování vězňů, se objevuje naléhavá potřeba znovu potvrdit hodnoty míru a soužití mezi různými národy ve všech zemích. Smyslem setkání je připomenout si historické tragédie zapříčiněné xenofobií, rasismem a antisemitismem a začít vytvářet sen o lepší budoucnosti. 2. ročníku konference v roce 2010 se zúčastnilo kolem 500 mladých lidí. Jednalo se zejména o studenty středních a vysokých škol. Návštěva Osvětimi je důležitá i dnes, abychom si připomněli, jak křehký dokáže být mír mezi lidmi, a že stojí zato o něj usilovat v našem každodenním životě. Pouť do Osvětimi nás má přesvědčit, že se máme radikálně stavět proti zlu a usilovat o dobro v našem životě. Pamětnice těchto událostí, která hovořila na setkání v roce 2010, mladým lidem adresovala tato slova: „*Dívám se na vás, všichni jste krásní. Jste krásní, protože jste tady, protože máte vizi budoucnosti. Člověk, který dělá něco pro druhé, je bohatý člověk.*“⁶¹

---

⁶¹ Osvětim 2012. Komunita Sant'Egidio: Osvětim. [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/osv283tim.html>>.

2.5 Komunita Sant'Egidio v České republice a její specifika

Komunita Sant'Egidio je mezinárodní laické katolické hnutí, které je v České republice zaregistrováno jako církevní právnická osoba. V naší zemi začala Komunita Sant'Egidio působit v roce 1993, a to v Praze a v roce 2001 i v Brně. Aktuálně se česká Komunita zaměřuje na pomoc lidem bez domova a romským dětem v obou městech, dále pak ve Vítkově a v albánském Pogradci. Velmi úzce spolupracuje s komunitou v Bratislavě. Pražská komunita se původně zaměřovala na staré lidi. Od roku 2004 navštěvuje pražské bezdomovce.⁶² Brněnská komunita poprvé vyrazila s bagetami v rukou před sedmi lety.⁶³ Českou větev Komunity Sant'Egidio v naší zemi reprezentuje vysokoškolská pedagožka, docentka Kristina Koldinská,⁶⁴ která zároveň zastupuje i pražskou komunitu.⁶⁵ Za brněnskou komunitu hovoří dvojice Jan Bílek⁶⁶ a Iveta Jalová. Protože neexistuje ostrá hranice v rozlišení, zdali je nebo není někdo členem Komunity, obtížně se stanovuje počet zainteresovaných osob v tomto hnutí u nás. Přesto se však počet odhaduje asi na 100 lidí, kteří pravidelně s komunitou spolupracují (a to v Praze cca 30 lidí, Brno 40 lidí, Bratislava 30 lidí). Jsou to převážně vysokoškolští studenti či lidé vysokoškolsky vzdělaní, tedy zástupci inteligence, což je neméně pozoruhodné.

V Praze a Brně se Komunita dvakrát týdně schází k otevřené modlitbě založené na naslouchání Božím slovu.

Modlitba Komunity Sant'Egidio se koná: každé **pondělí a čtvrtek 18,30 v kostele sv. Kříže**, Na příkopě 16, Praha 1 a každé **úterý a čtvrtek ve 20,00 v kostele**

---

⁶² SCHEINOSTOVÁ, Alena. Komunita Sant'Egidio ve Vítkově. *Katolický týdeník*: Doma 31/2010. [online]. 2010. [cit. 2012-02-11]. Dostupné z: <<http://www.katydz.cz/index.php?cmd=page&type=11&article=7288>>

⁶³ POŘÍZKOVÁ, Veronika. Pro brněnské bezdomovce je nejoblíbenějším dnem středa. In: *Munimedia*, [online]. 27. listopadu. 2010, 16:54 CEST. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <http://www.munimedia.cz/prispevek/pro-brnenske-bezdomovce-je-neoblíbenejším-dnem-streda-512> .

⁶⁴ doc. JUDr. Kristina Koldinská, Ph. D. vyučuje na Právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze.

⁶⁵ KOLDINSKÁ, Kristina. Komunita Sant'Egidio. *Český Radiožurnál: Sobotní doteky víry*. [online]. Říjen 2011. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.

⁶⁶ Jan Bílek se narodil v Pardubicích v roce 1982. Je spoluzakladatelem brněnské větve církevní komunity Sant'Egidio, která funguje už sedm let. Vystudoval Fakultu strojírenství na Vysokém učení technickém v Brně a v roce 2009 se oženil. Účastní se konferencí o bezdomovectví, společně s ostatními dobrovolníky pořádá vánoční oběd, pikniky a bagetové středy pro lidi bez střechy nad hlavou.

sv. Michala, Dominikánské nám., Brno.⁶⁷ To, co tuto komunitu odlišuje od ostatních hnutí v naší zemi, je podle předsedy ekumenické rady církví Joela Rumla zaměření na určitou problematiku, které se věnuje maximální nasazení – například úsilí o mír a bezdomovectví, které ale nepatří k právě atraktivním tématům v naší zemi. Samotná představitelka české větve charakterizuje toto hnutí „*hlubokým zakořeněním v Božím slově*“ a „*hlubokým přátelstvím s chudými*“.⁶⁸

2.5.1 Pravidelná setkání s chudými

Tato setkání probíhají každé pondělí v Praze a každou středu v Brně. Příprava jídla se uskutečňuje na půdě studentského centra při VKH Brno a to asi od 18. hodin, od 19 hod se komunita přesouvá za kostel svatého Jakuba, kde ji chudí už netrpělivě očekávají. Přitom je zajímavé, že ačkoli lidi z ulice nikdo neorganizuje, čekají vždy disciplinovaně seřazení ve dvojstupu třeba i s hodinovým předstihem. Dobrovolníci komunity přicházejí s chleby, obloženými bagetami, buchtou, sušenkami, teplým čajem a kávou. Cílem tohoto snažení není jen prosté nasycení, to představuje pouhý zlomek této aktivity, ale především setkání s člověkem v přátelském duchu s ochotou mu naslouchat.⁶⁹

V červnu 2010 navštívil chudé města Brna společně s dobrovolníky z Komunity Sant'Egidio Otec biskup Vojtěch Cikrle. Nejprve krátce pohovořil na půdě Vysokoškolského katolického hnutí v Brně s členy Komunity. Ve svých slovech Otec biskup ubezpečil přítomné o důležitosti a smyslu jejich dlouholeté služby uprostřed církve. Vyzdvihl chudé jako ty, kteří do církve patří a zaslouží si tak od ní patřičný zájem. Poté osobně konkrétně v brněnských ulicích pohovořil s několika chudými

---

⁶⁷ O nás. *Komunita Sant'Egidio*. [online]. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.

⁶⁸ KOLDINSKÁ, Kristina. Komunita Sant' Egidio. *Český Radiožurnál: Sobotní doteky víry*. [online]. Říjen 2011. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.

⁶⁹ POŘÍZKOVÁ, Veronika. Chudí do měst patří, říká člen komunity Sant'Egidio Jan Bílek. In: *Munimedia*. [online]. 27. listopadu 2010, 17:50 SEČ. [2012-02-09]. Dostupné z: <<http://www.munimedia.cz/prispevek/chudi-do-mest-patri-rika-clen-komunity-sant-egidio-jan-bilek-514/>>

a nechal si od nich osobně vyprávět jejich životní příběhy.⁷⁰

Mezi další pravidelná setkání patří i jarní a podzimní piknik, který probíhá v obou městech. Pro bezmála stovku hostů bývají připraveny řízky s chlebem, utopenci, buchtý a studené nápoje. Během společně stráveného odpoledne je možnost zahrát si různé hry nebo si prostě jen tak popovídat o všem možném.

2.5.2 Vánoční oběd

Jedná se o pravidelnou akci, která již každoročně zpříjemňuje lidem bez domova vánoční čas. Pořádá se pro ty nejchudší v našich městech a to v Praze, Brně a Bratislavě. Každoročně se při této krásné tradici sejde přes 450 lidí bez domova nebo z domovů důchodců, aby si o Vánocích připomněli, že na světě nejsou sami a na chvíli zapomněli na svou složitou životní situaci. Příprava „vánočního obědu“ začíná již v průběhu roku, kdy se hledají partneři a dobrovolníci na tuto velkolepou akci. Místem konání vánočního oběda bývá v Praze Arcibiskupský palác či Pražský hrad, jak tomu v minulosti již bylo. V Brně se koná tato akce v prostorách restaurace L'Eau Vive⁷¹ a na faře u kostela sv. Jakuba. O zahájení se podle tradice stará významný host, kterým byl např. v roce 2010 v Praze arcibiskup *Dominik Duka* a v Brně biskup *Vojtěch Cikrle*.⁷² Vánoční obědy probíhají po celém světě. Předminulý tok se zúčastnil i papež Benedikt XVI. vánočního oběda v Římě. To byla historická událost, že papež přišel mezi chudé. Vánoční obědy mění historii.⁷³

2.5.3 Pomoc romským dětem

Další pravidelnou aktivitou se v současné době stalo i navštěvování romské komunity v Brně při farnosti Zábřdovice. Dobrovolníci se Sant'Egidia navštěvují romské děti

---

⁷⁰ Návštěva Otce biskupa v Brně. *Komunita Sant'Egidio: Lidé bez domova*. Pravidelné setkání. [online]. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/-pravidelneacute-setkaacuteniacute.html>>.

⁷¹ Restaurace L'Eau Vive se nachází v Brně pod Petrovem a obsluhují v ní sestry z misijní rodiny Donum Dei, kterou založil otec Marcel Roussel v roce 1947. Členky jsou sestrami karmelského třetího řádu.

⁷² Vánoční oběd 2010. *Komunita Sant'Egidio: Vánoční oběd*. Rok 2010 [online]. [cit. 2012-02-10]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/-rok-2010.html>>.

⁷³ Slova Leonarda Emberti Gialloreti, která pronesl 31. 1. 2011 v Brně.

každý čtvrtek a vymýšlí pro ně zábavný program. V souvislosti se žhářským útokem na rodinu Sivákových ve Vítkově, který se udál v dubnu 2009, se komunita rozhodla navštívit tuto rodinu. Dnes je severomoravský Vítkov po Praze a Brně dalším místem v Česku, kde komunita Sant'Egidio pracuje s těmi nejchudšími a pořádá pro děti nejen z romské komunity „školu míru“. Jedná se většinou o víkendovou či týdenní akci, která je charakteristická bohatým programem nabitým různými společnými aktivitami. Tzv. školy míru probíhají většinou čtyřikrát do roka. Tímto gestem Komunita vyjádřila, že je třeba překonávat narůstající vlnu extremismu a proto je nutné v této oblasti něco konkrétního podnikat.⁷⁴

2.5.4 Škola míru v albánském Pogradci

Již pravidelně navštěvují komunity z Prahy, Brna a Bratislavy albánské město Pogradec, kde pořádají „školu míru“. Hlavním úkolem je v průběhu jednoho týdne rozdat co nejvíce radosti, zkušeností a vědomostí místním dětem, převážně romské populace. V průběhu týdne bývají všechny děti dopoledne ve škole, kde je pro ně připraven program tak, aby se něco nového naučily, a odpoledne se věnovali spíše hrám a zábavě. Ve škole děti kromě jiného vyrábějí dárky pro své kamarády z Jablunkova a Vítkova. Do odpoledních aktivit bývají zapojeny i celé romské rodiny. Společně se podnikají různé výlety, kulturní akce či úklid kolem romských osad. Na závěr každé školy míru se koná FESTA, tedy závěrečná oslava, kde děti přibližují svoji albánskou kulturu.⁷⁵ Sant'Egidio působí v Albánii už od roku 1985, tehdy tamní ateistický režim věznil katolické kněze a Komunita jim pomáhala z vězení. S Romy v Pogradci navázali brněňští mladí křesťané kontakt v roce 2007, a již v témže roce pro ně uspořádali vánoční oběd. Následující letní Školu míru už Egidio přestěhovalo z hor do města, aby se mohly vyučování účastnit i albánské děti.

---

⁷⁴ SCHEINOSTOVÁ, Alena. Hlavně nám, děcka, nezmrzňte!. *Katolický týdeník: Doma 08/2010*. [online]. Srpen 2010. [cit. 2012-02-9]. Dostupné z: <<http://www.katyd.cz/index.php?cmd=page&type=11&article=7041>>.

⁷⁵ *Pogradec 2011*. Komunita Sant'Egidio (sekce Albánie). Dostupné z: <Pogradec 2011. *Komunita Sant'Egidio: Albánie*. [online]. [cit. 2012-02-11]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/albaacutenie.html>>.

Právě kontakt s albánskými Romy přiměl brněnskou komunitu zabývat se jimi i v Česku. „*Albánie nás naučila mít větší cit k Romům. Na základě toho jsme navázali kontakt s napadenou rodinou Sivákových,*“ dodává Jan Bílek.⁷⁶

2.5.5 Konference o bezdomovectví

V listopadu roku 2010 se v Praze v Senátu uskutečnila Konference o bezdomovectví pod titulem „*Lidé bez domova – součást města či periferie?*“, kterou uspořádala Komunita Sant'Egidio. Záštitu nad touto akcí převzal senátor Petr Pithart. Cílem konference bylo pomoci věcné celospolečenské diskusi o problematice bezdomovectví, jakož i upozornění na současnou neutěšenou situaci osob bez přístřeší zejména v zimním období. O významnosti konference a jejím celospolečenském dopadu svědčí fakt, že se jí jako řečníci zúčastnili významní činitelé politického, společenského i duchovního života. Významnými hosty byl např. Mons. Dominik Duka, arcibiskup pražský, Jiří Pospíšil, ministr spravedlnosti, David Kafka, náměstek ministra práce a sociálních věcí. Svůj příspěvek pronesla i docentka Kristina Koldinská, představitelka pražské větve Komunity Sant'Egidio. Vzhledem k dlouholeté zkušenosti s chudými lidmi její projev nepostrádal autentičnost. Zmínila, že život na ulici se nevyhýbá ani vzdělaným a společensky významným lidem. Docentka apelovala zvláště na naše lidské postoje, upozorňovala na předsudky a snahy bezdomovce považovat za neviditelné a segregovat je z našeho života. V závěru svého projevu vyjádřila důvěru v to, že tato konference pořádaná v rámci Evropského roku sociálního začleňování přispěla k nalezení efektivních kroků směřujících k přijetí a integraci lidí bez domova.⁷⁷

2.5.6 Ekumenická modlitba v Rumburku

V neděli 23. 10. 2011 se v kostel sv. Bartoloměje v Rumburku uskutečnila ekumenická modlitba s názvem „*Pokoj a hudba spojují všechny*“ spojená s koncertem klasické a romské tradiční hudby jako reakce Komunity na nedávné nepokoje v této oblasti.

---

⁷⁶ HORÁK, Michal. Albánie naučila dobrovolníky ctít Romy, tamním chudým připravili vánoční oběd. *Idnes.cz: Kraje. Zprávy.* [online]. 9. Ledna 2011, 10:23 SEČ. [cit. 2012 - 02 - 11]. Dostupné z: <http://brno.idnes.cz/albanie-naucila-dobrovolniky-ctit-romy-tamnim-chudym-pripravili-vanocni-obed-1x4-/Brno-zpravy.aspx?c=A110105_1509034_brno-zpravy_kol>.

⁷⁷ Přednáška docentky Kristiny Koldinské v Senátu 23. 11.2010 s názvem *Lidé bez domova – součást města či periferie* (audio), *Komunita Sant'Egidio: Materiály.* Konference o bezdomovectví. [online]. [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <<http://konference.weebly.com/materiaacutely.html>>.

Biblický text z Markova evangelia vyložil Joel Ruml, předseda Ekumenické rady církví, který vyjádřil velkou podporu lidem na Šluknovsku a připomněl, že celé ekumenické společenství se za problémy tohoto regionu vytrvale modlí. „*Víra v Boha spojuje lidi silným poutem, které překonává vzájemné spory a nevraživost. Milovat Boha a lidi je základním východiskem usmíření*“, uvedl Ruml. Po kázání se slova ujalo postupně sedm lidí, kteří pronesli přímluvy, mezi nimi římskokatoličtí i evangeličtí duchovní ze šluknovského regionu. Kristina Koldinská z komunity Sant'Egidio vysvětluje poselství akce: „*Rádi bychom hlasem smíru a vzájemného porozumění nabídli alternativu logice střetu a násilí, která jako by opanovala současné uvažování nad situací na Šluknovsku. Jsme přesvědčeni, že v modlitbě je skutečná síla míru a pokoje, kterého je tolik třeba, aby lidé na severu Čech mohli dál žít spolu a ne proti sobě.*“⁷⁸

---

⁷⁸ Ekumenická modlitba „Pokoj a hudba spojují všechny“ na Šluknovsku. *Komunita Sant'Egidio: Jiné* [online]. [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/jineacute.html>>.

3 KATECHEZE KOMUNITY SANT'EGIDIO

3.1 Důležitost katecheze v životě komunity

V úvodu Riccardiho knihy⁷⁹ stojí: „*tato naše doba je velmi krásná a vhodná k tomu, abychom byli křesťany.*“ Je tedy zřejmé, že bychom se neustále měli učit tomu, co znamená bohatství této skutečnosti – tedy, že jsme křesťané. Protože jsme křesťané, neseme v tomto globalizovaném světě zodpovědnost.⁸⁰ A toto je důležité si uvědomit. V Matoušově evangeliu se dočítáme: „*Bylo mu líto zástupů...*“ (Mt 15, 32) I mezi dnešními zástupy jsou vysílení a unavení „*jako ovce bez pastýře*“.⁸¹ Tento čas od nás vyžaduje, vrátit se k Ježíši stojícímu tváří tvář davům.⁸² Ježíš od nás žádá, je, abychom byli jeho učedníky, kteří sedí u jeho nohou a naslouchají mu. Abychom s velkou prostotou potkávali Ježíše v evangeliu.⁸³ Evangelium nám ukládá, že máme láskou poznat toho, kdo je blízko, i toho, kdo je daleko.

V životě každé komunity je nutná péče v oblasti rozvinutí všech dimenzí křesťanského života, a to se děje i v Komunitě Sant'Egidio prostřednictvím katechezí. Vždy je důležité si uvědomit, že zdrojem katecheze je Boží slovo⁸⁴ a také vzít v úvahu to, že je nutno se přizpůsobit příjemci katecheze,⁸⁵ aby obsah katechizace byl zdravý a přiměřený pokrm.⁸⁶ Přizpůsobování bere v úvahu různé okolnosti. Ty jsou určovány

---

⁷⁹ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 15. ISBN 80-7192-946-8.

⁸⁰ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 21. ISBN 80-7192-946-8.

⁸¹ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 26. ISBN 80-7192-946-8.

⁸² RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 24. ISBN 80-7192-946-8.

⁸³ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 18. ISBN 80-7192-946-8.

⁸⁴ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 94. s. 73-74.

⁸⁵ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 167. s. 133.

⁸⁶ *Gaudium et spes: Pastorální konstituce II. vatikánského koncilu o církvi v dnešním světě*. Praha: Vyšehrad, 1969. čl. 44.

rozdílností kultury, věku, duchovního života a společenské a církevní situace těch, ke kterým se katecheze obrací.⁸⁷

3.2 Podoby katecheze

Aby bylo věrohodné každé společenství, musí žít v jednotě s místní i všeobecnou církví, v upřímném společenství s pastýří a s učitelským úřadem.⁸⁸ Komunita Sant'Egidio toto respektuje a tedy i její katecheze korespondují s jejím učením. Ačkoli komunita Sant'Egidio je katolická, tak ne všichni členové jsou katolíky. Někteří jsou teprve v hledání pravého Ježíše a seznamují se s tím, co všechno v sobě zahrnuje pravé křesťanství. Katecheze komunity mají povahu trvalé katecheze neboli trvalé výchově ve víře. V Komunitě můžeme nalézt několik podob trvalé katecheze. Za první jsou to katecheze spjaté s jednotlivými liturgickými obdobími – tedy s důrazem na dobu adventní, vánoční, postní, velikonoční. Za druhé jsou to katecheze při večerní modlitbě komunity vycházející z jednotlivých čtení Písma svatého, které jsou určeny na příslušný den církevního roku. Za třetí můžeme považovat katecheze reflektující dění v současném světě se zamyšlením nad pravým svědectvím křesťana v dnešním světě.

Aby katecheze komunity nepodléhaly ideologické izolaci a byly v souladu s učením církve, má komunita své poradce z řad biskupů. Jedním z nejznámějších je Vincenzo Paglia,⁸⁹ který každoročně připravuje katecheze k jednotlivým evangeliím, které podléhají liturgickému roku. Z těchto připravených katechezí vycházejí laici, kteří mají na starosti průběh večerní modlitby a zamyšlení nad Božím slovem. Povolání laika ke katechezi pramení ze svátosti křtu a je posíleno biřmováním, svátostmi, jejichž prostřednictvím má účast na Kristově poslání. Mimo všeobecné poslání k apoštolátu se

---

⁸⁷ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 170. s. 134-135

⁸⁸ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 263. s. 200-201.

⁸⁹ Vincenzo Paglia se narodil 21. dubna 1945. Je to římskokatolický biskup diecéze Terni-Narni-Amelia v Itálii. Je jedním ze zakladatelů společenství Sant'Egidio. Po mnoho let byl duchovní asistent Komunity a je často označován jako "duše" Sant'Egidia. V roce 1973 byl jmenován rektorem kostela Sant'Egidio (svatý Jiljí) v Římě, který se stal centrem komunity Sant'Egidio.

někteří laici cítí vnitřně povolání od Boha k přijetí poslání katechetů.⁹⁰ Protože laičtí katechetové žijí životem stejné podoby jako katechizovaní, mají zvláště jemný cit pro vtělování evangelia do konkrétního života. Hnací silou katechety je následování svého učitele Ježíše Krista.⁹¹ V dnešní době je zvláště potřeba různých typů katechetů.

3.3 Témata katecheze

Katecheze komunity většinou vychází z evangelia, které se předčítá při večerní modlitbě. Jsou i katecheze příležitostné – např. při setkání zástupců komunity z Říma nebo při významných obdobích liturgického roku, kdy se schází celá komunita. Je možné si povšimnout akcentu na některá specifika, která více méně korespondují s posláním Komunity. Zakladatel komunity, když rozjímal nad Božím slovem, zakoušel to, co říká žalm 118 – „svítlnou mým nohám je tvé slovo“.⁹² Velkou evangelijní svítlnou, která dává světlo pro život je podobenství o milosrdném Samaritánovi.⁹³ Samaritána předkládá evangelium jako vzor křesťana. Samaritán je vzorem poznání skrze lásku.⁹⁴ Katecheze komunity se většinou zabývají těmito tématy:

- *Síla Ježíšových učedníků*: Slabí učedníci otvírají své srdce lásce a dostávají obnovenou sílu. Je to síla, o níž píše apoštol Pavel Korintským: „*Když jsem slabý, právě tehdy jsem silný.*“ (2 Kor 12, 10) Je to síla samotných křesťanů, síla, kterou dostávají od Pána Ježíše. S odvahou máme věřit slovům apoštola Pavla: „*Všechno mohu v tom, který mi dává sílu.*“⁹⁵

---

⁹⁰ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 230. s. 177.

⁹¹ *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. čl. 231. s. 177-178.

⁹² RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 116. ISBN 80-7192-946-8.

⁹³ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 118. ISBN 80-7192-946-8.

⁹⁴ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 119. ISBN 80-7192-946-8.

⁹⁵ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 29. ISBN 80-7192-946-8.

- *Památka nových mučedníků:* Ve 20. století se církev znovu stala církví mučedníků, jak napsal Jan Pavel II., který zažil církev mučedníků zblízka v Polsku, zejména za druhé světové války. Mnohá křesťanská společenství poznala utrpení a smrt během pronásledování – bratři a sestry často padli pro věrnost evangelium, protože se nezřekli svého lidství, protože se snažili předávat víru a prakticky osvědčovat láskou. Dne 7. května 2000 papež v Římě v Koloseu uctil památku nových mučedníků, mučedníků 20. století.⁹⁶
- *Ekumenický dialog a dialog s mimokřesťanskými náboženstvími:* „...jde o dialog, který sbližuje srdce a bourá zdi nedůvěry.“⁹⁷ „Dialog, který nemá kořeny v synkretismu, který směšuje rozmanitá náboženství a tradice víry. Opravdový dialog se zakládá na jasných a zralých totožnostech.“⁹⁸
- *Soucit s druhými:* Všichni jsme ubožáci, všichni jsme slabí, všichni jsme křehcí, všichni jsme povolání ke společenství, k vzájemné podpoře, k trpělivé vzájemné lásce. Nutné je vcítit se do Pánovy lásky.⁹⁹
- *Společná modlitba:* Při modlitbě máme na rtech stejná slova a společně zníme jako symfonie. Kde je modlitba, tam se bojuje. Modlitba upokojuje naše srdce a očišťuje je od všech pocitů rezignace. Modlitba je to nejdůležitější, co můžeme pro chudé udělat. Při modlitbě přinášet Pánu jejich starosti a problémy, protože pokud bychom rozdávali jenom jídlo, byli bychom jako sociální pracovníci. Modlitba je to, co udržuje společenství. Jak si zamilovat společnou modlitbu? Důležité je rozhodnout se pro modlitbu a přijít, obohatí nás to, že jsme přišli. Společná modlitba nás učí vidět krásu toho druhého. Modlitba nás z okamžiku samoty shromažďuje do okamžiku lásky. Kdo chodí na modlitbu, více se identifikuje s komunitou. Naše modlitba je jako svíce zapálená v noci. Modlíme se za to, co se děje ve světě. Modlitba rozšiřuje naše srdce.¹⁰⁰

⁹⁶ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 30. ISBN 80-7192-946-8.

⁹⁷ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 36. ISBN 80-7192-946-8.

⁹⁸ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 37. ISBN 80-7192-946-8.

⁹⁹ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 40. ISBN 80-7192-946-8.

¹⁰⁰ Setkání brněnské komunity Sant'Egidio, 19. 3. 2012 (reflexe návštěvy brněnské komunity v Římě)

- *Prvenství liturgie:* „Kdo žije v dnešním složitém světě, má prvořadý úkol, aby byl s Pánem. Církev, která se modlí a která je liturgická, bude umět sdílet Pánův soucit.“¹⁰¹
- *Péče o chudé:* Vedle prvenství liturgie je každé společenství povoláno, aby prožívalo skutečnou lásku k chudým. Chudý, v němž je přítomen Kristus, nám zvěstuje evangelium.¹⁰²
- *Hlásání evangelia:* Ježíš v Markově evangeliu vyzývá: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium.“¹⁰³ Evangelium je poselství určené celému světu.¹⁰⁴
- *Eucharistie:* Eucharistie chrání svět, je skrytým pramenem lásky v našem světě. „Člověk v ní nalézá své ztracené synovství, čerpá svůj život ze života Krista, věrného přítele, který se s ním dělí o chléb chudoby a o víno radosti. Ten chléb je jeho tělo a víno je jeho krev a v této jednotě nás už nic neodděluje od ničeho a nikoho.“¹⁰⁵
- *Láska k druhému:* „Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska.“ (1 Jan 4,8) Objev toho, že jsme milováni, nás nutí poznat život, Boha, druhé lidi, v lásce.¹⁰⁶ „Když nás Bůh tak miloval, máme se i my navzájem milovat.“ (1 Jan 4, 11)

3.4 Diakonická dimenze komunity a její katecheze

Téměř ve všech promluvách a katechezích komunity lze nalézt apel na pomoc bližnímu, zájem o chudého a o toho, kdo potřebuje pomoci. Tento zájem je opřen o přesvědčení, že v každém člověku je třeba vidět Ježíše – a v chudém člověku – je Ježíš zvlášť

---

¹⁰¹ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnicím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 40. ISBN 80-7192-946-8.

¹⁰² RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnicím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 41. ISBN 80-7192-946-8.

¹⁰³ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnicím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 46. ISBN 80-7192-946-8.

¹⁰⁴ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnicím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 49. ISBN 80-7192-946-8.

¹⁰⁵ *Atenagora: Chiesa ortodossa e futuro ecumenico: dialoghi con Olivier Clement/ postfazione di Andrea Riccardi*. Brescia: Morcelliana. 1995. s. 337. ISBN 88-372-1568-1.

¹⁰⁶ RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnicím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 117. ISBN 80-7192-946-8.

přítomný. Toto přesvědčení doprovází komunitu od počátku a je také její hybnou silou. Proč se starat o chudého člověka na ulici velmi pěkně vystihli členové komunity z Bratislavy při rozhovoru na Rádiu Vatikán. Na otázku, „*Proč to děláte?*“, odpověděli: To je jednoduché, protože to Ježíš od nás – od svých učedníků - vyžaduje. Proto to děláme, a opravdu v tom nacházíme obrovskou radost a obrovské požehnání a bohatství. Učí nás to nedívat se jen na sebe, ale dívat se na potřeby druhých. Je to způsob, jak konkrétně žít evangelium. S lidmi na ulici se snažíme budovat vztah. Jejich největší chudobou není ani tak materiální nedostatek, jako osamělost, to, že jsou „*chudí na lásku*“. Mnoho se od nich učíme. Oni jsou našimi učiteli. Domníváme se, že každý křesťan je vystaven otázce spravedlnosti ve světě. A výzva evangelia je tak jasná... Pokud člověk na mši svaté skutečně naslouchá a potom vyjde před kostel a uvidí bezdomovce, položí si otázku: „*Kde se stala chyba? Co je mojí úlohou v tomto světě a co mi to Kristus vlastně říká?*“ Mnoho lidí hledá způsob, jak být nástrojem spravedlnosti ve světě. Je to tak paradoxní. Při kontaktu s chudými jsme si mnoho uvědomili. Každý z nás byl dotknutý jejich příběhy a uvědomili jsme si mnoho o sobě, o svojí slabosti, o důsledcích svých činů, o důsledcích hříchu. Odkrylo se mnoho z principů evangelia paradoxně v kontaktu s lidmi, které bychom nepovažovali za nějaké světce nebo filozofy.¹⁰⁷

Během večerní modlitby komunity, kdy se předčítá úryvek z Písma a poté následuje katecheze, se často odráží právě služba člověku v těchto promluvách. Nezřídka jsou zde i pronášeny prosby za konkrétní lidské osudy, kterým při každé návštěvě ulici nasloucháme. A to je zvláště citelné po návratu z ulice, kde je to zakoušeno tak autentickým způsobem.

3.5 Úryvky katechezí s tematikou diakonie

Motivy k pomoci druhému se vyskytují v katechezích během celého liturgického roku. Katecheze při večerní modlitbě komunity – jak již bylo zmíněno – vychází vždy z konkrétního úryvku Písma. Na následujících podkapitolách se pokusím nastínit části katechezí, kde je apel ke službě chudým zvláště zřetelný.

---

¹⁰⁷ Členové komunity Sant'Egidio z Bratislavy na rádiu Vatikán. *Komunita Sant'Egidio: O nás*. [online]. Únor 2012.[cit. 2012-03-30]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.

3.5.1 Petrovo zapření: Mk 14, 66 – 72 (postní katecheze)

Bliží se konec postní doby a tedy i Velikonoce a Kristovo utrpení a zmrtvýchvstání. K Ježíšovu utrpení nepomohly jen fyzické bolesti, ale i opuštění přátel... Neznám toho člověka. Pro Ježíše muselo být nesmírně bolestivé, když věděl, že jej Petr zapře. Jeho přítel o něm řekl, že jej nezná. Církev na tom nebyla nikdy tak zle jako na svém počátku. Není totiž nikde zaznamenáno, že by nějaký jiný papež takto otevřeně zapřel Krista. V prostředí, kdy byl Ježíš slavný, si byl Petr jistý sám sebou a šel by s Ježíšem na smrt. V této chvíli u něj však převládl strach o svůj vlastní život.

Říkáme, že bychom Krista nikdy nezapřeli? Ale vždyť mi to děláme častěji než třikrát a také z daleko menších důvodů než je strach o život. V prostředí věřících jsme si sami sebou jisti, ale jak to bude jinde? Jak se stavíme k Ježíši, když jsme ve škole, v práci, když jdeme jenom tak po ulici? Petrův příběh většinou známe, ale ten příběh se týká každého z nás, a to častěji, než si uvědomujeme. Místo jména Petr si můžeme dosadit své vlastní jméno. (...) Když se setkáváme s trpícími, co jim pomyslně říkáme? Neznám tě nebo mám tě rád? Ježíš věděl, že jej Petr zapře, přesto mu láskyplně říká: Petře, až se obrátíš, posiluj své bratry. Z našeho obrácení ke Kristu se rodí láska k chudým. Láska k těm, kteří nejsou mocní tohoto světa, a je tedy složitější veřejně se k nim přiznat. Oni jsou ve stejné pozici, jako byl Ježíš. Jsou vydáni lidem k ponižování a odsouzení. (...) Petrovi bylo nesmírně líto, že zklamal. Zapření ale nebylo jeho definitivní odpovědí. On svého Mistra nepřestal mít rád, z této lekce se poučil. Po vzkříšení se jej Pán třikrát zeptal: „*Petře, miluješ mě?*“ Jako by mu dával možnost každé své zapření vzít zpět. A Petr odpovídá: „*Pane, ty víš všechno, ty víš, že Tě miluji.*“ Kéž je tato odpověď i naší odpovědí...¹⁰⁸

3.5.2 Navraťte se ke mně celým srdcem: Joel 2,12 – 18 (postní katecheze)

Včera jsme s matkou církví vstoupili do postní doby. Neslycháme to často, ale liturgie začátku postní doby nám jasně připomíná: *všichni jsme slabí a křehcí*. Člověk, který se stále více vyvyšuje a cítí se silný, v postní době objevuje, že zítra z něj nezbude nic.

---

¹⁰⁸ PAGLIA, Vincenzo. *Das Wort Gottes jeden Tag: Liturgisches Jahr 2010/2011*. Regensburg: Echter Verlag GmbH, 2010. s. 616. ISBN 978-3.429-03298-2

Ale právě v tom, že se nemusíme vždycky dělat, jak jsme silní a dokonalí, je veliká svoboda. Opravdová svoboda i síla člověka je totiž v tom, když umíme uznat svou vlastní slabost a udržet živý smysl pokory a tichosti. A to je veliká moudrost, kterou nás učí chudí, vždy když se s nimi setkáváme jak mlčky a pokorně snášejí útrapy a nesnáze svého života. (...)

Ano, my jsme povoláni být strážci a hlasateli pokoje tam, kde žijeme a pracujeme. (...) Žijme jako tvůrci a poslové pokoje v této postní době. Pak budeme moci se silou víry, lásky a naděje přivítat Pána Ježíše, který o Květné neděli přijde do Jeruzaléma, aby slavil své Velikonoce s těmi, se kterými si bude velice přát jíst velikonočního beránka.

3.5.3 Mariina návštěva u Alžběty: Lk 1, 39 – 56 (adventní katecheze)

(...) A na konci naší společné cesty adventem, vedeni matkou církví, se setkáváme s Marií, Matkou Boží. Evangelista Píše: *„Když Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, pohnulo se dítě v jejím těle, byla naplněna Duchem svatým a zvolala velikým hlasem: „Požehnaná jsi nade všechny ženy a požehnaný plod tvého těla.“*

Tato slova opakujeme i my pokaždé, když se modlíme zdrávas. Ale opravdový smysl těmto slovům dáváme právě v těchto dnech, když se Mariin pozdrav dotýká našeho srdce, když se necháme dojmout jejím očekáváním. (...) I my dnes lépe chápeme, že se naše srdce rozšiřuje, pokud přestaneme myslet neustále jen na sebe, pak jsou naše myšlenky méně tvrdé, pokud se přiblížíme tomu, kdo potřebuje pomoci, chování je hezčí, pokud jsme blízko chudým, slabým, nemocným a učíme se je milovat. Láska k bližnímu je veliká škola života.¹⁰⁹

3.5.4 Cokoli jste druhému učinili, mně jste učinili: Mt 25, 31 – 46 (adventní katecheze)

Je krásné, že církevní tradice slaví týden před adventem svátek Krista Krále – *toho krále*, který se rodí jako slabé bezbranné dítě v Betlémě, *toho krále*, který stráví celý svůj veřejný život s ubohými, *toho krále*, který pak vjede do Jeruzaléma na oslátku.

Před tím vším nám Evangelium přináší velkolepou *scénu posledního soudu* a vede nás k zamyšlení nad naším životem a směrem, kterým jej chceme upřít. (...)

---

¹⁰⁹ PAGLIA, Vincenzo. *Das Wort Gottes jeden Tag: Liturgisches Jahr 2010/2011*. Regensburg: Echter Verlag GmbH, 2010. s. 49. ISBN 978-3429-03298-2.

Při posledním soudu Ježíš sedí na královském trůně a kolem něj jsou andělé. Před něj jsou pak svolány všechny národy: křesťané a nekřesťané, věřící a nevěřící, přínaležející ke všem národům. Mezi těmito národy nebude žádného rozdílu, kromě jediného – rozdílu, který bude rozhodující pro Syna člověka oděného do šatu soudce. (...)

A přesto, právě při posledním soudu, jak píše Matouš ve svém evangeliu, Ježíš oddělí jedny od druhých. Kritérium rozdělení lidí při posledním soudu totiž není založeno na ideologických, kulturních či náboženských rozdílech, ale na vztahu, jaký měl každý s chudými. *A přece, každý z nás bude spasen na základě času v životě, ve kterém jsme dávali jíst hladovým, pít žíznivým, kdy jsme oblékali nahé a navštěvovali ty, kteří jsou ve vězení.*

Samotný soudce Ježíš, totiž říká: „*Měl jsem hlad a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň a dali jste mi napít.*“ Soudce na konci časů, kterého všichni uznávají za Krále a Pána, měl podobu právě toho bídneho člověka na ulici, té staré zapomětlivé ženy, toho špinavého romského dítěte, zapomenutého vězně. (...) Kritériem spásy, podle evangelia, které je nám v tomto období hlášáno, je praxe lásky a pozornosti k chudým. A evangelium nám dnes ukazuje, že není důležité, zda víš nebo ne, že je v nich přítomen sám Ježíš. Ano, je to skutečně tak. Evangelium jasně říká, že Ježíšova identita je v chudých. Oni jsou svátostí Krista – ne proto, že jsou dobří a poctiví, ale jen a jen proto, že jsou chudí. Toto evangelium zároveň jasně potvrzuje, že ti, kteří byli po Ježíšově pravici, jej nepoznali v těch chudých, kterým pomáhali. Jisté je, že pomoc chudým je tou, která rozhoduje o naší spáse, o spáse jednotlivců, ale i celé společnosti, a to až dodneška.¹¹⁰

3.5.5 Hlas volajícího na poušti: Lk 3, 1 – 15 (adventní katecheze)

Také my dnes nasloucháme slovům Jana Křtitele a nechceme rezignovat na takový svět. Proto je třeba se ptát evangelia: *co jen máme dělat?* (...)

Všichni můžeme něco začít něco dělat a adventní doba je k takovému rozhodnutí více než příhodná. Lukášovo evangelium říká, že „*lidé byli plni očekávání*“. Také lidé, kteří jsou kolem nás, něco očekávají. Možná někoho, kdo jim bude blízko, kdo zažene jejich samotu, smutek či zoufalství. Možná někoho, kdo se k nim obrátí s konkrétní

---

¹¹⁰ PAGLIA, Vincenzo. *Das Wort Gottes jeden Tag: Liturgisches Jahr 2010/2011*. Regensburg: Echter Verlag GmbH, 2010. s. 170. ISBN 978-3429-03298-2.

prosbou, s konkrétní nabídkou na cestu životem. A také my, každý z nás něco očekáváme. (...) Jan Křtitel nám dnes ukazuje cestu. Žádá, abychom dali to, co máme, těm, kteří nemají nic. Abychom změnili sami sebe. Je možné začít dávat, tedy vydat se na cestu štědrosti, bez toho, že bychom žádali něco na oplátku. (...)

Prosme tedy Pána, abychom ve svém srdci vždy uchovali tuto otázku: *Co máme dělat?* Je to otázka, kterou si má klást každý z nás, abychom přemohli lhostejnost a připravili cestu našeho srdce Pánu, který přichází s duchem svatým, ohněm lásky, který spaluje všechno, co je neužitečné a co svazuje náš život.

3.5.6 Pokoj vám: Jan 20, 19 – 29 (novoroční katecheze)

Dnes, na prahu nového roku, se spolu se všemi lidmi dobré vůle po celém světě scházíme, abychom Pána pokoje prosili za mír. Papež Pavel VI. Vyhlásil 1. leden dnem míru v jiné době, ale potřeba míru je stále aktuální. (...)

Ano, každý z nás je povolán rozsévat pokoj, který jsme dostali od vzkříšeného Pána, pokoj, který jsme cítili na vánočním obědě a ze kterého jsme se radovali spolu s našimi hosty, pro které znamenal vánoční oběd jedinou opravdovou oslavu Vánoc. Ano, je třeba inteligence a štědrosti a také společné práce, aby už národy tohoto světa nebyly sužovány válkou. (...) Ano, my víme, že svět není ideální – vyprávějí nám o tom tváře našich chudých přátel, příběhy těch, se kterými jsme se setkali na vánočním obědě, který byl naším prvním společným konkrétním krokem míru. Dozvídáme se o tom od našich bratří a sester ze zemí, kde se žije těžko. Ale na sen o světě bez války nechceme rezignovat, protože je to sen Boha, sen pro každého muže, ženu, dítě, že budou žít v míru a pokoji. Prosme tedy Boha, aby seslal svůj pokoj na celý svět a především do zemí, kde je pokoje ještě tolik potřeba.

3.5.7 Ježíšova slova ukřižovanému zločinci: Lk 22, 39 – 46 (modlitba u příležitosti moratoria proti trestu smrti)

„*Byl jsem ve vězení a navštívili jste mě,*” řekl Ježíš v Evangelii podle Marka, a Ježíš na Olivové hoře je opravdu jako vězeň čekající na popravu. Je plný úzkosti a anděl z nebe ho přichází posílit. Dnes chce být naše modlitba jako přátelská a něžná návštěva u mnoha vězňů, za kterými nikdo nechodí, a zejména u mnoha odsouzených k smrti ve světě, kteří čekají na vykonání tohoto hrozného a nelidského odsouzení,

a kteří nenalézají žádnou útěchu. (...) Dnes tedy posílení touto modlitbou doprovázíme mnoho odsouzených k smrti, a žádáme Pána za jejich život a osvobození. Podmínky vězně, nevinného či vinného, neuberou nic z jeho lidství a Evangelium nás učí, abychom objevili ve tváři každého člověka tvář Pána.

Rozpoznáváme ve tvářích vězňů tvář Pána a chudých. Chudí opravdu často jdou do vězení. Vězni jsou lidé, kteří žijí často v podmínkách sociální a ekonomické potřeby, kteří žijí na ulici, vystaveni násilnému životu. Mnohokrát jsou to cizinci a nemocní. Navštěvují ulice a čtvrti, ve kterých jsme přítomni v naší službě. Přátelství s těmito chudými nás přivedla k tomu, abychom navštěvovali vězně a právě zde se setkali s obrazem uvězněného osamocенého Pána, jako tomu bylo v době utrpení na Velký Pátek.

3.5.8 Uzdravení slepého: Mk 8, 22 – 26

Slepý z tohoto příběhu má zřetelné fyzické poškození, které mu určitě komplikovalo život. Když tedy uslyšel o Ježíši, nechal se k němu přivést a rozhodl se vložit svoji naději do jeho milosrdenství, o kterém tolik slyšel. Každý z učedníků Pána musel být tváří tvář jeho kříži usvědčen z nějaké té slepoty. Nebyla to na první pohled slepota zjevná. Pro někoho to může být slepota v lásce, ke svému bratru či sestře, jiný je nemocen slepotou soucitu, když se rozhodne nezastavit se u chudého u cesty. (...)

Stejně jako byl slepec Pánem vyslán zpět do svého města, aby mohl druhým bratřím a sestrám sdělit radostnou zvěst ze svého uzdravení, chudým a dalším nemocným dávat naději svou přítomností a připravovat tak své město na příchod Pánova dne, stejně tak jsme do dalších dnů vysláni i my do našich měst.

3.5.9 Nedělejme rozdíly: List Jakubův 2, 1 - 7

Pokud pohrdáme chudými, pohrdáme Ježíšem, který je v chudém, a proto je hřích tak strašný. (...) Proto, když udělujeme almužnu, se chovejme tak, jako bychom ji dávali samotnému Kristu. Když vidíme chudého, vzpomeňme si na jeho slova, která nás ujišťují, že to on je sycen. I když nevidíme Krista, pod těmito vnějšími znaky žebra a přijímá almužnu on. Bouříme se nad slovy, že Kristus žebra? Měli bychom se raději bouřit nad tím, že mu nedáváme, když žebra. Nedat však je krutostí z naší strany. Jestliže teď nevěříme, že když zanedbáváme chudého, tak že zanedbáváme Jeho

samého, uvěříme tomu, až staneme před Ním a On nám řekne: „*Všechno, co jste učinili těmto nejmenším z mých, mně jste učinili.*“ (...) Svatý Jan Zlatoušlý dále píše: Proč zdobit zlatými nádobami stůl Kristův, když on sám umírá hladem? Nasyť nejprve jeho, když má hlad, a pak můžeš zbytečnostmi zdobit jeho stůl.

Uvaž ale dobře, že toto právě děláš Ježíši, když obchází jako pocestný a tulák, jenž nemá přístřeší a jemuž ty zdobíš podlahy a stěny a hlavice sloupů.

Nechme se proto, bratři a sestry, inspirovat Písmem a stůjme vždy na straně chudých, utlačovaných a opovrhovaných. Nebojme se pro ně nasadit svůj život, protože Bůh si vyvolil právě chudé, aby zvěstovali jeho Evangelium a aby se stali dědici božího království.

3.6 Velikonoční katecheze

Tyto katecheze mají v životě komunity neobyčejné místo. Uskutečňují se během společného setkání komunit, která se dějí ve Svatém týdnu. Pro českou a slovenskou větev komunity Sant'Egidio proběhlo poslední setkání na Vranově u Brna v dubnu 2012 pod vedením Leonarda Emberti Gialloreti z římské větve Komunity Sant'Egidio.

3.6.1 Katecheze Zeleného čtvrtku

To, že jsme tady, vyjadřuje starost být při Pánu Ježíši, který jde na smrt. Chceme se přiblížit Pánu, který umírá.

„Kdo vystoupí na jeho horu a kdo bude stát na jeho svatém místě?“

Když se modlíme žalmy, máme si uvědomit, že stejná slova se modlil i Ježíš, a žalm 24 je žalm, který zpívali poutníci, kteří přicházeli do Jeruzaléma na Velikonoce. Poutníci do Jeruzaléma vystupovali (byl vysoko položený). Ježíš vystoupil do Jeruzaléma se svými učedníky. Nemůžeme žít Velikonoce jako tradici, dnes je to jako poprvé, když jsme vystoupili do Jeruzaléma. Nejsou to obyčejné dny. Snažme se o to, aby JÁ bylo v pozadí a MY vpředu. Pán je se svými učedníky. Ježíšovo přání je být se svými učedníky. Ježíš ví, že jsou to jeho poslední Velikonoce. Je to rozhodující pro něho i pro nás. Tento rok je ve světě 105 míst, kde se komunita shromažďuje v 76 zemích světa (v 17 evropských zemích). My tady na Vranově nejsme sami, ale jsme součástí bratří a sester všech národností, kteří se zastavují, aby následovali Ježíše -

abychom se společně vzkřísili pro nový život. Necíťme se sami odpoutání od druhých, to je naše síla, to je naše naděje. (...) Na cestě z Jeruzaléma do Jericha byl přepaden člověk, kterého zachránil milosrdný Samaritán. Ježíš po ní šel také, ale opačným směrem. Jeruzalém je 760 metrů nad mořem. Vystoupit na horu, to představuje náš život. Celé Ježíšovo poslání bylo vystupovat na horu. Nejvyšší bod jeho života je kříž. Často se ptáme: „*Jaký je smysl našeho života?*“ Moje poslání je následovat Ježíše. Následovat Ježíše znamená vystupovat na horu - prostřednictvím lásky. Toto poslání nežiješ sám, ale spolu s druhými. Pán chce z nás muže a ženy, kteří žijí život ve výšinách. Pokud se nejde dopředu, sestupuje se dolů - okamžitě. Musíme bojovat proti neznalosti věcí a myšlenek. To, co se děje v Číně, v Americe se nás týká. Je možné žít nízko, ale potom je to způsob, kde nenaslouchám druhým. Nejhorší způsob je nemít čas pro druhé, utíkat před bolestí druhých. Mnohokrát nás stahuje dolů pracovní život. (...) Bible ukazuje, že přítel je nejlepší ochrana před zlem. Přátelství je duchovní realita. Být přáteli s druhými znamená vystupovat na horu. Je mnoho možností, jak sestupovat dolů. Pomyslete, jak se politika vulgarizuje, kolik odsudků se dá říct v politických talk- show. V mnoha zemích roste nenávisť, antisemitismus. V posledních desetiletích, zvláště po 11. 9. 2001 náš svět sestoupil dolů - dvě války – v Afganistánu a Iráku. V Iráku zemřelo 100 – 160 tisíc lidí. Byli to civilisté. V Afganistánu 20 - 40 tisíc lidí. Tato čísla nám ukazují tragické následky války. Neznačená to jenom smrt, ale konec civilizace. Křesťané mizí z Iráku - i to je následek války. Poslala se spousta lidí na smrt, aniž by se chápalo, proč mají umírat. Podle oficiálních údajů války po 11. 9. 2001 Ameriku stály 350 mld. dolarů. A to, že se vydalo tolik peněz, je velkým důvodem současné ekonomické krize. Krize je velice svázaná s výdaji za válku. A pak nám říkají, že se nenajde 1000 Kč, aby se mohlo dát chudému. A my jsme stahováni dolů. Přijímáním logiky pohrdat druhými, nemorálností politického života, honěním se za svými zájmy, nikdy za zájmy druhých. Je velký vzrůst chudoby v Evropě. Některé rodiny do včerejška žili normálně a dnes nemohou uhradit své potřeby - ztráta práce. Dnes tu není materialismus ideologického typu, dnes je materialismus způsob, jak žít. Nikdo tě nenutí, ale je to diktatura bez diktátora. Např. diskutuje se pouze o ekonomice. Je tu logika: všechno se kupuje a všechno se prodává. Když se nějaký pár rozvede, diskutuje se o tom, jak si rozdělit majetek. „*Budu mít peníze na to, abych žil? Vyjdu s penězi do konce měsíce?*“ Problém je, že velice často i my křesťané akceptujeme tuto logiku.

Oprostit se od kultury materialismu je těžké. Diktatura je v našem srdci. Je spousta způsobů, které náš život přivádějí dolů - diktatura materialismu. Ale řekli jsme, že v těchto dnech nechceme přijmout to, že žijeme dole. Toto jsou dny vystupování. Když vystupujeme na horu, rozšiřuje se náš pohled, naše vize, vnímáme širší horizont. Otevírá se nám velké poslání:

- 1) Budovat kulturu nezištnosti
- 2) Budovat kulturu míru a pokoje
- 3) Budovat kulturu sympatie

Budovat tyto kultury, to se od nás očekává.

ad 1) Máme znovu objevit hodnotu slova Boží milost. Dnes musíme objevovat hodnotu nezištnosti. To, co má hodnotu, tomu nemůžeš dát cenu. Celá Bible je charakterizována kulturou nezištnosti. Naše poslání je kolem sebe rozšířit kulturu nezištnosti. Boží Syn - je znamením nezištnosti. Ježíšova krev je prolita pro všechny. Je to maximum nezištnosti. Nezištná láska neumírá. My, kteří jsme byli vykoupeni Ježíšem, nemůžeme nikoho odsoudit k smrti. Proto tolik komunita bojuje proti trestu smrti. „*Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte.*“ Nezištná práce je jedním z rozeznávacích znaků komunity. Při zahájení programu DREAM (léčba AIDS v Africe) jsme se rozhodli, že tato léčba bude ZADARMO. Kritizovali nás mnohé vlády a organizace. Důvodem bylo přesvědčení, že musí zaplatit, aby si uvědomili hodnotu léčby. My jsme řekli, že tuto hodnotu zakusí láskou. 23letý bratr Floriber z Konga se postavil korupci a zaplatil to smrtí. Byl celníkem a někteří ho chtěli podplatit, aby do země vpustil otrávené potraviny. On to neudělal. Zemřel proto, že nepřijal logiku materialismu. Je to mučedník kultury nezištnosti. Na tomto místě bych připomenul píseň komunity, kterou měl rád Jan Pavel II. : „*Nemáme velké bohatství...*“ Myslím, že velký problém křesťanů je, že nechápou hodnotu nezištnosti. Všichni jsme dostali mnohem více lásky, než jsme dali.

ad 2) Budovat kulturu míru a pokoje. Tuto kulturu získáváme z Velikonoc. Na Květnou neděli - při vjezdu do Jeruzaléma - ho uvítali jako krále. Tichý a pokorný král - Ježíš - přijíždí do Jeruzaléma na oslátku, ne na koni. Kůň byl znamením válečné moci. Ježíš je pokojný a zůstává pokojný celý svůj život i ve svém utrpení. První jeho slova po vzkříšení byla: „*Pokoj vám!*“ (...) 4. 10. 1992 byl vyjednáán mír v Mozambiku díky

Komunitě Sant'Egidio. Dnes to bude 20 let. Násilí a války kladou otázky naší komunitě. Lidé v Sýrii jsou vystrašení. Je třeba našeho úsilí, aby se změnila srdce mužů a žen. Budovat kulturu pokoje, která nepřijímá nenávist a pohrdání druhými.

ad3) Budovat kulturu sympatie - více druhé chápat a poznat. Musíme v sobě nechat vzrůst kulturu sympatie ke každému. Naše tvář musí vyjadřovat sympatii k druhému. To je i NASLOUCHÁNÍ. Nápady a myšlenky se rodí, když nasloucháme otázkám.

Máme před sebou tři kroky, aby náš život nebyl strháván dolů. Tyto Velikonoce mohou pro nás znamenat mnoho. Chceme vystoupit do výšin. Kéž tyto Velikonoce jako by byly naše první. Pákistánský ministr pro menšiny Shahbaz Bhatti, který byl minulý rok zavražděn, protože hájil práva křesťanů, před svou smrtí řekl: „*Pamatuji si na Velký pátek, když mi bylo 13 let. Slyšel jsem projev o Ježíšovi oběti za spásu světa. Pomyslel jsem si, když Ježíš sloužil pro mě, mám i já sloužit druhým a chudým. Nechci moc, chci jenom místo u Ježíšových nohou.*“ Vztít vážně Velikonoce znamená vztít vážně lásku. Jsme slabí, protože jsme ještě nedocenili hodnotu toho, že jsme spolu. Nežiji sám. Povstaň spolu s komunitou k novému životu.

3.6.2 Velkopáteční katecheze (úryvky)

Proto, abychom si mohli navzájem mít nohy, je potřeba se sklonit, kleknout si. Kleknout si před druhými v tomto světě není normální. Říká se, že je třeba vstát a být silný, ale pokleknout a být slabý, je cesta nebe. Včera jsme prožili krásný den. Prožili jsme den lásky Ježíše, který sestupuje dolů a myje nohy svým přátelům. Ježíš myje nohy i Jidášovi. Všichni jsou jeho přátelé – i ti, co ho zradí. Pro Ježíše je všechno láska. Mít nohy bratřím a sestrám není gesto jednoho dne, ale je to gesto žití. (...) Ježíš chce být uvnitř svých učedníků. Stává se částí našeho těla. Eucharistie je velkým výrazem lásky k nám. Nemůžeme zůstat stejnými muži a ženami. Když přijímáme eucharistického Krista, vznikají v nás city – lásky, něžnosti, odpuštění. (...) Kdo se učí milovat chudé – lidi, kteří ti nemohou dát nic na oplátku – podle logiky světa, ty, kteří nám ve skutečnosti dávají mnoho podle jiné logiky. Kdo se učí milovat chudé, naučí se milovat všechny. Jsme tu, abychom se navzájem podpořili. Máme žít celý potenciál komunity. Skutečnost, že se setkáváme společně, nám pomáhá, abychom se dobře znali. Typická

myšlenka světa: Je-li člověk chudý, je to jeho vina. Nás nezajímá, čím je to vina, ale že je chudý. Znamená to se s ním zastavit. Naše jméno (jméno komunity) je, že jsme nazýváni „*přáteli chudých*“. Každý z nás může udělat hodně. Je důležité vyprávět si mezi sebou. Chceme číst, protože nás zajímají muži a ženy, jejich kultura. To, co se týká našeho života, týká se i mě... zájem o druhého. Ani si neuvědomujeme, jak důležitý je náš život...pro druhé... měníme jejich logiku světa. Svět kolem nás se mění, když se měníme MY. Nechceme dělat moc věcí, ale chceme se přiblížit Pánu, který umírá. (...) Pout' pouští je čas pochybností. Na poušti nevíme, co se přihodí zítra. Když se vydáme z Egypta na poušť, přichází pochybnosti. Dělán dobře, když „*ztrácím*“ jedno odpoledne s chudými na ulici? Nemohl bych dělat věci užitečnější? My jsme tu dva dny, abychom byli s Ježíšem. Nemohli bychom si vybrat něco užitečnějšího? Vybrali jsme si „*neužitečně*“ sedět u Ježíše. Jak smysluplně naplnit čas? Důležité je si pomáhat. Buď pomáháš, nebo ubližuješ. Když nevystupujeme, tak sestupujeme. (...) Sympatie je pro nás něco duchovního. „*Sym patein*“ znamená trpět spolu. Někdy člověk svým postojem brání, abychom byli spolu.

3.6.3 Katecheze Bílé soboty (úryvky)

Kříž je znamením naší civilizace, je to znamení, které naše civilizace dává na hřbitovy jako znamení smrti. Dříve to bylo znamení Boží, dnes jsou to památníky minulosti – symbol společnosti, která nechala vyjít Boha ze sebe sama. Eutanazie je velkým znamením nemoci naší společnosti. Zdá se, že člověk má hodnotu, pouze když něco dokáže. Ale slabost a postižení je symbolem naší společnosti. Život postižených se ukázal jako velice významný. Manželství a rodina jsou mnohými považovány za neužitečné. Mentalita: dítě ano, ale partnera ne. Hodně lidí se dožívá vysokého věku, ale neví se, jak tento čas využít. Ježíš vychází ze světa bolesti. Bolest je součástí života. Smrt je součástí života. Na Velký pátek se uctívá kříž. Je tu poselství: z kříže vychází radost. Každý den může být Velkým pátkem. Člověk v samotě individualismu utíká před křížem. Komunita nikdy nebyla tak opravdovou, jako je ve Svatém týdnu. Ten, kdo zná Ježíšovo slovo, může pochopit také jeho ticho. Naše společnost zničila ticho a ztratila milost slov. Liturgie Svatého týdne je pro komunitu velice důležitá. Kdo se nedojme nad člověkem, nedojme se nad světem. Příliš pozdě chápeme lásku. Dojmut se nad tím, že jsme milováni, má hodnotu větší než tisíc projevů. Je to mimořádná

pomoc. Evangelium je světlo naší slepoty, které nás z ní vyvádí. Jenom kříž Kristův osvětluje bolest. Modlete se za to, aby komunita byla osvobozena od zla. Síla se projevuje ve slabosti. Život je třeba žít pro druhé. Trápí-li někoho něco, ať se modlí (Jak 5, 3 – 16). Přátelství roste v modlitbě. Komunita nás učí neutíkat před místy bolesti. To je smysl toho – být pod křížem. Jaká obrovská bolest ve světě! Síla zla je velká, ale mnohem větší je síla lásky. Ježíš osvobozuje od síly zla. Pochopit lásku...

Sebeláska je matkou všech utrpení. NON ABBIATE PAURA (Nebojte se)! Tento Svatý týden a Ježíšovo utrpení nás chce osvobodit od sebelásky. Kéž nám dává pochopit cestu křesťanské zralosti, radosti. V tomto roce 2012 musíme chápat velikost lásky. Je lepší milovat druhé než sebe. Modlitba, kterou Ježíš vyslovuje na kříži. Nikdy nesuďte.

...aby každý přijal vzkříšení. Kristus byl vzkříšen. Pochopit Boží lásku. Nic nás neoddělí od Kristovy lásky. Ježíš říká: Nebojte se! Já jsem přemohl svět!

ZÁVĚR

V dnešním světě, který je plný egoismu a individualismu, který je orientován na výkon, který klade nepřiměřené nároky, kde jsme téměř každodenně svědky rozkladu duchovních hodnot, lidských vztahů, i všeho, co je kolem nás, vyvstává obrovská potřeba po změně a návratu ke křesťanským kořenům. Je jisté, že žijeme v období krize. Ale krize ještě nemusí nutně znamenat zkázu, ale příležitost ke změně, k nápravě. Není možné si nevšimnout narůstajícího počtu chudých lidí, kteří se ocitají v ulicích našich měst, a jimž je upřeno právo žít důstojný život. Rovněž není možné žít v dnešní době autentické křesťanství, pokud zavřeme oči před chudými našich měst - lidmi, které obklopuje chudoba materiální, duševní, duchovní či sociální. Možná o to víc je to těžší – být křesťanem dnes, ale na druhé straně je nutné se inspirovat myšlenkou Andrey Ricciardiho, který zdůrazňuje, že *„tato doba je velmi krásná a vhodná k tomu, abychom byli křesťany.“*

Když jsem přemýšlela o tom, co mi dala tato práce a moje soužití v Komunitě Sant'Egidio, vyjádřila bych to těmito slovy: Naučila mě sedět u Ježíšových nohou a naslouchat mu, naučila mě vyjít ze sebe samotné a upřít svůj zrak na chudého, v němž je přítomen Kristus. Naučila mě nebát se pomáhat a vykročit na cestu skutečného křesťanství ve všech jeho dimenzích. A tak se svatým Františkem z Assisi, který je vzorem komunity prosím:

„Pane, učiň mě nástrojem svého pokoje.

At' přináším lásku tam, kde je nenávisť,

odpuštění tam, kde je urážka.

At' přináším víru tam, kde je pochybnost,

at' přináším naději tam, kde je zoufalství.

At' přináším radost tam, kde je smutek.

Kéž raději těším druhé,

než abych sama byla těšena,

chápu, než abych sama byla pochopena.

Milovala, než byla milována.

Protože, kdo dává, dostává.

Kdo hledá, nalézá.

Kdo odpouští, tomu bude odpuštěno.

A kdo umírá, rodí se k životu věčnému...“

RESUMÉ

Tato práce nese název *Diakonická dimenze katecheze v Komunitě Sant'Egidio*. Pojednává samozřejmě o diakonii, o službě lásky v Komunitě Sant'Egidio, katechezích komunity i o její diakonické dimenzi, ale je zde patrný ještě jeden rozměr: Je to hledání pravého křesťanství, setkání s Ježíšem Kristem, který i dnes prochází našimi ulicemi a učí nás svojí lásce, která nemá hranic.

Ve své práci se zaměřuji na diakonii – tedy „*službu lásky*“, která je jedním z úkolů katecheze. Vysvětluji podstatu diakonie a katecheze a sleduji jejich vzájemný vztah. Zabývám se tím, jak je toto poselství lásky uskutečněno v katolickém hnutí s italským názvem Komunita Sant'Egidio. Přibližuji toto hnutí z hlediska vzniku, zaměření, spirituality, charakterizuji jeho aktivity. Sleduji specifika Komunity Sant'Egidio v naší zemi. Zvláštní pozornost věnuji katechezím, které toto hnutí formují a doprovázejí.

Práce je doplněna o úryvky konkrétních katechezí, rozhovory s členy „brněnské“ Komunity Sant'Egidio, kteří se angažují ve službě chudým, svědectví chudého člověka žijícího na ulici, který se pravidelně s komunitou setkává. Dále pak je zde nastíněna struktura společné modlitby komunity a dopis Benedikta XVI. adresovaný mezinárodnímu setkání, které komunita uspořádala v září loňského roku.

SUMMARY

This bachelor thesis is called „The diaconal Dimension of the Catechesis in the Community of Sant’Egidio“. Mainly is focusing on diacony, the charity service in Community of Sant’ Egidio, the catechesis of community and also the diaconical dimension. It’s evident one more dimension – looking for the real Christianity, meeting with Jesus Christ who is walking throught our streets in those days as well as 2000 years ago and teaches us about his love, which has no borders.

In my thesis I focus on diacony – it means „charity service“ which is one of the tasks of catechesis. I explain the matter of diacony and catechesis, compare their own interrelationship. I am occupied with this message of love in and how the catholic Community with italian name Sant’Egidio put it in practice. I introduce this movement from the point of view of genesis, orientation, spirituality, characterize its activities. I follow up the specifics of the Community of Sant’Egidio in our country. I pay special attention to catechesis which are forming and accompanying this movement.

The thesis is completed with the passage from particular catechesis, interviews with the members of Community of Sant’Egidio from Brno who are involved in the service for poor people, testimony of a poor man who lives on the street and who is regularly meeting the Community. Furthermore is mentioned the structure of common prayer of the members of community and the letter of Benedict XVI. which is addressed to the international meeting which has Sant’Egidio organized in September last year.

LITERATURA

Písmo svaté

- [1] *Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona*. Přeložil Miloš Bič a spol. Praha: Česká biblická společnost. 6. vyd. s. 1294. ISBN 80-85810-08-5.

Dokumenty Církve

- [2] BENEDIKT XVI. *Deus caritas est: encyklika nejvyššího pontifika Benedikta XVI.* přeložil Ctirad Václav Pospíšil. Praha: Paulínky: Česká biskupská konference, 2006. s. 63. ISBN 80-86949-03-6.
- [3] *Gaudium et spes: Pastorální konstituce II. vatikánského koncilu o církvi v dnešním světě*. Praha: Vyšehrad, 1969. s. 120.
- [4] JAN PAVEL II. *Encyklika Sollicitudo rei socialis*. Praha: Zvon, 1995.
- [5] JAN PAVEL II. *Katecheze v církvi*. Apoštolská exhorta Jana Pavla II. z 16. října 1979. Řím: Křesťanská akademie, 1982. s. 66.
- [6] PAVEL VI. *Evangelii nuntiandi: Apoštolská exhorta Pavla VI. z 8. prosince 1975*. Hlásání evangelia. Řím: Křesťanská akademie, 1978.
- [7] *Sociální encykliky 1891-1991*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1996, s. 505. ISBN 80-7113-154-7.
- [8] *Všeobecné direktorium pro katechizaci*. Kongregace pro klérus: Sekretariát České biskupské konference, Praha: 1998. s. 239.

Prameny

- [9] ALBERICH, Emilio, DŘÍMAL, Ludvík. *Katechetika*. Praha: Portál, 2008. s. 215.
- [10] Jak vznikla. *Komunita Sant'Egidio* [online]. Poslední aktualizace 3. 4. 2010. [cit. 2011-10-11]. Dostupné z: <http://www.santegidio.org/cz/contatto/cosa_e.html>.
- [11] O nás. *Komunita Sant'Egidio*. [online]. [cit. 2011-07-18]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.
- [12] PAGLIA, Vincenzo. *Das Wort Gottes jeden Tag: Liturgisches Jahr 2010/2011*. Regensburg: Echter Verlag GmbH, 2010. s. 616. ISBN 978-3-429-03298-2.
- [13] RICCARDI, Andrea. *Bůh nemá strach: síla evangelia v měnícím se světě*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 243. ISBN 80-7192-946-8.

Ostatní literatura

- [14] *Atenagora: Chiesa ortodossa e futuro ecumenico: dialoghi con Olivier Clement/ postfazione di Andrea Riccardi*. Brescia: Morcelliana. 1995. s. 384. ISBN 88-372-1568-1.
- [15] Bravo! Programme. *Community of Sant'Egidio: International Solidarity Africa*, The Youngest. [online]. [cit. 2011-11-06]. Dostupné z: <<http://www.santegidio.org/index.php?pageID=158&idLng=1064>>.

- [16] CANTALAMESSA, Raniero. *Chudoba*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. s. 87. ISBN 80-7192-074-6. Členové komunity Sant'Egidio z Bratislavy na rádiu Vatikán. *Komunita Sant'Egidio: O nás*. [online]. Únor 2012. [cit. 2012-03-30]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.
- [17] Členové komunity Sant'Egidio z Bratislavy na rádiu Vatikán. *Komunita Sant'Egidio: O nás*. [online]. Únor 2012. [cit. 2012-03-30]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.
- [18] ČSN ISO 690. Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů. Praha: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, 2011. Třídící znak 01 0197.
- [19] Der Krieg, der Vater aller Armut. *Gemeinschaft Sant'Egidio: Frieden*. [online]. [cit. 2011-10-26]. Dostupné z: <<http://www.santegidio.org/index.php?pageID=7&idLng=1067&res=1>>.
- [20] DEVANANDA, Angelo. *Matka Tereza: Myšlenky na každý den*. Přeložila Cecilie Trojanová. Praha: Nové Město. 1995. s. 155. ISBN 80-86146-00-6.
- [21] Ekumenická modlitba „Pokoje a hudba spojují všechny“ na Šluknovsku. *Komunita Sant'Egidio: Jiné* [online]. [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/jineacute.html>>.
- [22] Grußwort von Benedikt XVI. *Saint Egidio: Internationales Friedenstreffen*, Unsere Bestimmung Religionen und Kulturen im Dialog. [online]. 11 September 2011, 16:30 CEST. [cit. 2011-10-15]. Dostupné z: <<http://www.santegidio.org/index.php?pageID=2386&res=1&idLng=1067&idTesto=296>> .
- [23] HORÁK, Michal. Albánie naučila dobrovolníky ctít Romy, tamním chudým připravili vánoční oběd. *Idnes.cz: Kraje*. Zprávy. [online]. 9. Ledna 2011, 10:23 SEČ. [cit. 2012 - 02 - 11]. Dostupné z: <http://brno.idnes.cz/albanie-naucila-dobrovolniky-ctit-romy-tamnim-chudym-prippravili-vanocni-obed-1x4-/Brno-zpravy.aspx?c=A110105_1509034_brno-zpravy_kol>.
- [24] KOLDINSKÁ, Kristina. Komunita Sant' Egidio. *Český Radiožurnál: Sobotní doteky víry*. [online]. Říjen 2011. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/o-naacutes.html>>.
- [25] Návštěva Otce biskupa v Brně. *Komunita Sant'Egidio: Lidé bez domova*. Pravidelné setkání. [online]. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/pravidelneacute-setkaacuteniacute.html>>.
- [26] Osvětím 2012. *Komunita Sant'Egidio: Osvětím*. [cit. 2012-02-12]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/osv283tim.html>>.
- [27] POŘÍZKOVÁ, Veronika. Chudí do měst patří, říká člen komunity Sant'Egidio Jan Bílek. In: *Munimedia*. [online]. 27. listopadu 2010, 17:50 SEČ. [2012-02-09]. Dostupné z: <<http://www.munimedia.cz/prispevek/chudi-do-mest-patri-rika-clen-komunity-sant-egidio-jan-bilek-514/>>
- [28] Pogradec 2011. *Komunita Sant'Egidio: Albánie*. [online]. [cit. 2012-02-11]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/albaacutenie.html>>.
- [29] POSPÍŠIL, Ctirad Václav. *Teologie služby*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. s. 214. ISBN 80-7192-748-1.
- [30] POŘÍZKOVÁ, Veronika. Pro brněnské bezdomovce je nejoblíbenějším dnem středa. In: *Munimedia*, [online]. 27. listopadu. 2010, 16:54 CEST. [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <

- <http://www.munimedia.cz/prispevek/pro-brnenske-bezdomovce-je-neoblíbenejsim-dnem-streda-512> >.
- [31] Programma Dream. Comunità di Sant'Egidio: Dream Program. [online]. [cit. 2011-10-16]. Dostupný z: <http://dream.santegidio.org/public/Centri/x_centridream.asp>.
- [32] Přátelství s chudými. Komunita Sant'Egidio: Přátelství s chudými. [online]. [cit. 2011-07-18]. Dostupné z: <<http://www.santegidio.org/index.php?pageID=15&idLng=1078&res=1>>.
- [33] SECONDIN, Bruno. *Nová hnutí v církvi*. Přeložil Jiří Plhoň. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1999. s. 159. ISBN 80-7192-391-5.
- [34] SCHEINOSTOVÁ, Alena. Hlavně nám, děcka, nezmrzněte!. *Katolický týdeník: Doma* 08/2010. [online]. Srpen 2010. [cit. 2012-02-9]. Dostupné z: <<http://www.katyd.cz/index.php?cmd=page&type=11&article=7041>>.
- [35] SCHEINOSTOVÁ, Alena. Komunita Sant'Egidio ve Vítkově. *Katolický týdeník: Doma* 31/2010. [online]. 2010. [cit. 2012 -02 - 11]. Dostupné z: <<http://www.katyd.cz/index.php?cmd=page&type=11&article=7288>>
- [36] *Úmluva o právech dítěte, Světové dokumenty IX.*, Ostrava: Aries 1993, s. 67.
- [37] Vánoční oběd 2010. *Komunita Sant'Egidio: Vánoční oběd*. Rok 2010 [online]. [cit. 2012-02-10]. Dostupné z: <<http://santegidio.weebly.com/-rok-2010.html>>.
- [38] ZVĚŘINA, Josef. *Teologie agapé: Dogmatika*, Svazek I. Praha: Scriptum, 1992. s. 408. ISBN 80-85528-19-3.

SEZNAM ZKRATEK

AIDS Syndrom získaného selhání imunity (*Acquired Immune Deficiency Syndrome*)

DREAM Drug Resource Enhancement against AIDS and Malnutrition

HAART vysoce aktivní antiretrovirální terapie (*Highly Active Antiretroviral Therapy*)

UNICEF organizace pro ochranu dětí (*The United Nations Children's Fund*)

BRAVO registrace narozených dětí v Africe (*Birth Registration for All Versus Oblivion*)

VKH Vysokoškolské Katolické Hnutí

FESTA Závěrečná oslava v Albánii

SEZNAM PŘÍLOH

A	Dopis Benedikta XVI.	2
B	Setkání při modlitbě	4
	B.1 Modlitba za chudé	4
	B.2 Modlitba za církve.....	5
	B.3 Přímluvy	7
C	Rozhovory s členy komunity	8
	C.1 Kdy a jak ses dozvěděl (a) o této komunitě?	8
	C.2 Co Tě přivedlo do komunity?	9
	C.3 V čem spočívá Tvoje činnost nebo lépe řečeno služba v této komunitě? 10	
	C.4 Co ti tato služba dává? Čím tě obohacuje?	11
	C.5 Co je nejtěžší na této službě?	12
	C.6 V čem otevřela komunita tvoje dosavadní horizonty?	14
	C.7 Jak vnímáš lidi žijící na ulici? Jak se tě dotýká jejich stav?	15
	C.8 Co tě zaujalo nebo spíše uchvátilo na tom, čím vším se komunita zabývá? 17	
	C.9 Proč sis vybral (a) právě tuto komunitu?	18
	C.10 Přispívá Sant'Egidio k formování tvého duchovního života?	19
	C.11 Chtěl(a) bys říci něco závěrem?	19
D	Realita života na ulici (pohledem chudého)	20
	D.1 Rozhovor s panem Jirkou	20
E	Katecheze komunity	23
	E.1 26. 3.2011 Setkání se Sandrem:	23
	E.2 21. 4. 2011 Praha, Mariapoli – centrum hnutí Fokoláre, přenos s Andreou Riccardim 23	
	E.3 22. 4. 2011 Praha, Mariapoli – centrum hnutí Fokoláre, Leonardo	24
	E.4 23. 4. 2011 Praha, Mariapoli – dům hnutí Fokoláre, Leonardo.....	26

A DOPIS BENEDIKTA XVI.

Dopis Benedikta XVI. adresovaný mezinárodnímu setkání „Friedenstreffen“ Komunity Sant'Egidio, které bylo věnováno mezináboženskému dialogu a míru ve světě. [1]

„...Bude tomu právě dvacet pět let, co blahoslavený Jan Pavel II. pozval zástupce různých náboženství světa na mezinárodní modlitební setkání za mír do Assisi. V návaznosti na tuto památnou událost pořádá Komunita Sant'Egidio od té doby rok co rok mírové setkání, aby se v nás prohloubil duch míru a usmíření a abychom se v modlitbě mohli nechat Bohem přetvořit v lidi pokoje. (...) Motto setkání „*Bound to live together*“ „*Je nám určeno žít spolu*“ nám připomíná, že my lidé jsme odkázáni na sebe navzájem. Spolužití je nejprve prostě danost, která vyplývá z lidství jako takového.

Je pak naším úkolem, dát této danosti pozitivní hodnotu. „Spolu“ se může změnit v „proti sobě“, může se změnit v peklo, když se neučíme navzájem se přijímat, když každý chce být jen sám sebou. Spolužití se však může stát také darem, když se sobě navzájem otvíráme, když se sobě navzájem dáváme. A tak všechno záleží na tom, jestli danost spolužití chápeme jako úkol a jako dar, jestli objevíme jeho pravý význam. (...).

Podstatným smyslem takovýchto setkání je to, že se s dalekými i blízkými setkáváme v tomtéž duchu pokoje, který nám Kristus ukázal svým životem. Musíme se učit žít ne vedle sebe, ale spolu, tzn. otevřít srdce pro sebe navzájem, nechat bližní podílet se na našich radostech, nadějích a starostech. Srdce je místo, kde se nás dotýká Bůh. Proto má náboženství, v němž jde o setkání člověka s Božím tajemstvím, s otázkou míru podstatně co do činění. Pokud náboženství mine svůj cíl, jímž je setkání s Bohem, pokud Boha stáhne k sobě dolů, místo aby nás vedlo k němu nahoru, a udělá z něho takřka naše vlastnictví, pak může takovýmto způsobem mír pouze ničit. Když však najde cestu k božskému Bohu, k Stvořiteli a Vykupiteli všech lidí, pak je silou míru. Víme, že i v dějinách křesťanství byla falešná pojetí Boha, která vedla k narušení míru. O to víc jsme my všichni povolání nechat se očistit božským Bohem a tak se stát lidmi pokoje. (...)

Pole, na kterém mají růst plody pokoje, se musí stále obdělávat. Často nemůžeme dělat nic jiného, než ustavičně a mnoha malými krůčky připravovat v nás a kolem nás půdu pro mír, ... Mír se nedá jednoduše „udělat“, ale je nám „dán“. „Mír je Boží dar a zároveň plán, který musí být uskutečňován a nikdy není zcela dokončen. “Mír je trvalým úkolem pro nás pro všechny a zároveň darem, o který my všichni stále musíme prosit. ...“

B SETKÁNÍ PŘI MODLITBĚ

V Brně se komunita modlí v úterý za církve a ve čtvrtek za chudé. Struktura večerní modlitby je následující [2].

B.1 Modlitba za chudé

Pozvání:

*„Bože, přijď a spas nás.
Pane, pospěš nám pomáhat.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.
Jako byla na počátku nyní i vždycky a na věky věků.
Amen.“*

Zpěv žalmu

Čtení Božího slova

Předzpěv a závěrečný zpěv:

*„Aleluja, aleluja, aleluja. (V době postní: Chvála Tobě, Kriste, Králi věčné slávy)
Toto je radostná zvěst chudým,
osvobození uvězněných,
navrácení zraku slepým,
svoboda pro utlačené...
Aleluja, aleluja, aleluja.“*

(četba Písma svatého)

*„Syn člověka přišel, aby sloužil.
Kdo chce být velký,
buď služebníkem všech.
Aleluja, aleluja, aleluja.“*

Promluva o Božím slově

Zpěv přímluvy:

*„Bože, přijď a spas nás. Ó, Pane, pospěš nám pomáhat.
Vyslyšel jsi, Pane, nářek svého lidu v Egyptě.
Vyslyš pláč utlačovaných a vyhnanců.“*

*Pospěš jim na pomoc a budou spaseni.
Uzdravoval jsi malomocné, jež ti přinášeli.
Uzdrav toho, kdo je nemocný, buď blízko tomu, kdo potřebuje.
Pane, pospěš jim na pomoc a budou spaseni.
Osvobozoval jsi posedlé, osvobod' toho, kdo sebe neovládá.
Pane, pospěš jim na pomoc a budou spaseni.
Navrátil jsi zrak slepým, znovu dal sílu ochromeným.
Učiň všechny schopnými vidět a komunikovat.
Pospěš jim na pomoc a budou spaseni.
Povolal jsi k životu mrtvé a navrátil je k světlu.
Nedovol vládnout smrti, navrať život svým služebníkům.
Pane, pospěš jim na pomoc a budou spaseni.
Jedl jsi s hříšníky, odpustil jsi všechny hříchy.
Pohled' na naše utrpení a bídu, odpust' všechny naše hříchy.
Pospěš nám na pomoc a budeme spaseni.
Neboť jsi, Pane, dobrý Bůh a přítel lidí.“*

Otče náš

Závěrečná modlitba

Závěrečná píseň

B.2 Modlitba za církvev

Pozvání:

*„Bože, přijď a spas nás.
Pane, pospěš nám pomáhat.
Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.
Jako byla na počátku nyní i vždycky a na věky věků.
Amen.“*

Hymnus dobrého pastýře:

*„Otevírá strážný pastýři,
jeho hlas ovce poslouchají,
volá každou ovečku jménem
a z ohrady ven je vyvádí.“*

*Když je má všechny svolané,
dobrý pastýř kráčí před nimi
a všechny ovce jdou za ním,
neboť jeho hlas dobře znají.*

*Jdou a bloudí ovce moje,
jako ovce bez pastýře,
v celé zemi nikdo je nehledá
a není, kdo pečoval by o ně.*

*Kořistí se stalo moje stádo
a dravá zvěř je požívá,
jeho pastva byla zašlapána,
jeho voda je zkalená.*

*Ježíš shromážděnému zástupu
Říká: Já jsem dobrý pastýř,
přicházím pro svoje stádo
a pro každého, kdo mi naslouchá.*

*Dávám život za své ovce,
Jsou slabé, nemocné, ztracené,
v jednom ovčinci shromážděné
bude jedno stádo, jeden pastýř.“*

Zpěv žalmu

Čtení Božího slova

Předzpěv a závěrečný zpěv:

„Aleluja, aleluja, aleluja. (V době postní: Chvála Tobě, Kriste, Králi věčné slávy)

*Já jsem dobrý pastýř,
mé ovce mi naslouchají,
a budou jedním stádem
a jedním ovčincem.*

Aleluja, aleluja, aleluja

(čtení Božího slova)

Aleluja, aleluja, aleluja.

Nové přikázání vám dávám:

Milujte jeden druhého.

Aleluja, aleluja, aleluja.“

Promluva o Božím slově

B.3 Přímluvy

Zpěv přímluvy:

*„Vysvobod' z vězení mou mysl,
abych vzdával chválu Tvému jménu.*

*Pane, přijmi naši modlitbu,
dej nám odpuštění hříchů,
neboť Ty jsi světu ukázal
své slavné vzkříšení...“*

*Spravedliví očekávají,
že je naplníš svou dobrotou.*

*Pojďte národy, zpívejme,
Skloňme se před Pánem,
Radostně oslavujme,
jeho vzkříšení z mrtvých.*

*Z hlubiny k Tobě volám, Pane
Dobrotivý vyslyš modlitbu mou.*

*Pojďte národy, zpívejme,
skloňme se před Pánem,
radostně oslavujme
jeho vzkříšení z mrtvých,*

*neboť On je náš Bůh,
který svět osvobozuje
od samoty a nářku,
od lhaní nepřitele.“*

Otče náš

Závěrečná modlitba

Závěrečná píseň

C ROZHOVORY S ČLENY KOMUNITY

Rozhovory se členy brněnské komunity byly realizovány během léta 2011. Rozhovory byly vedeny elektronickou cestou. Dotazy byly směřovány především ke službě chudým, spiritualitu komunity a také cestu dotazovaného do tohoto hnutí.

C.1 Kdy a jak ses dozvěděl (a) o této komunitě?

- O komunitě Sant'Egidio jsem se dozvěděl v Brně v kostele sv. Michala ze zbylých letáčků, která byly tištěny u příležitosti Noci kostelů.
- Asi v roce 2007 na jednom spolču.
- Na studentské mši u jezuitů při ohláškách.
- Na přednášce pražské komunity v Praze cca 2002.
- Potkal jsem roku 2008 jednoho kluka z Prahy, který mi o tom vyprávěl, a potom jsem byl na přednášce komunity v rámci “Dnů důvěry 2009” v Brně (Taizé - setkání).
- Komunitu jsem potkala v roce 1990 v Brně, kdy přátelé z mateřské římské komunity prezentovali komunitu zde v kostele na Křenové. A o tom, že tato prezentace bude, jsem se dozvěděla od Lei Hartlové, která poznala komunitu ve Wroclawi na nějakém setkání mládeže anebo na setkání Taizé, přesně už nevím. S Leou jsem bydlela v podnájmu.
- Předminulý rok od kamarádky, která byla v Polsku.
- Poprvé asi na internetu, potom jsem se šla podívat na workshop na setkání Taizé v Brně - tuším v říjnu 2009.

- V roce 2007 na SC v Brně.
- Na setkání mladých lidí v Osvětimi.
- Už během studia jsem o ní slyšela. Věděla jsem, že se stará o chudé lidi na ulici, ale nikdy jsem neměla dostatek odvahy tuto komunitu nějak kontaktovat.

C.2 Co Tě přivedlo do komunity?

- Přišel jsem poprvé v září roku 2010 a přivedla mě touha pomáhat těm „menším“.
- Předchozí pozitivní zkušenost s podobnou činností v Ostravě.
- Zájem o lidi bez domova, chtěla jsem jim pomoci, cítila jsem tuto touhu v srdci. Bohužel za pár týdnů budu na jejich místě. Třeba se najdou stejně milosrdní lidé, kteří pomohou stejným způsobem zase mně.
- Kamarád, kterého pozvali, a on řekl, ať jdu s ním.
- Hledal jsem způsob, jak evangelium skutečně žít, hledal jsem možnost pomoci, praktickou službu, kterou můžou dělat i neprofesionálové - lidé v každodenním životě.
- Jakmile jsem se dozvěděla, co komunita dělá, že aktivně žije křesťanskou lásku k chudým a bratřím a sestrám v komunitě, věděla jsem, že chci být její součástí. Stačilo mi, že to není pouze modlící se a rozjímající „spolčo“, které se věnuje jenom samo sobě.
- Pout' do Krakova.
- Touha najít katolické společenství, kde bych mohla žít a sdílet víru způsobem, který je mi vlastní.
- Společenství a pomoc druhým lidem.
- Asi spiritualita těch lidí, jejich chování a otevřenost.
- V létě 2010 jsem seděla v luxusní restauraci Savoy a na vlastní oči jsem viděla, jak komunita rozdává jídlo za kostelem svatého Jakuba a připadlo mi, že žiju ve světě neuvěřitelných paradoxů. Připojila jsem se k ní v říjnu 2010 a pomohla mi k tomu moje spolužačka současného studia, která se v této komunitě velmi angažuje.

C.3 V čem spočívá Tvoje činnost nebo lépe řečeno služba v této komunitě?

- Pomáhám s nákupem potravin, podílím se na přípravě jídla a rozdávání jídla chudým lidem. Angažuji se také při shánění a distribuci ošacení. Vedu rozhovory s druhými, snažím se nalézt přátelství. Snažím se s těmi lidmi potkávat i častěji a hlouběji nad rámec středy, kdy probíhá setkání s chudými. Toužím, aby se stali součástí mého života.
- V tom, že něco dávám někomu zadarmo a ještě jsem na ně milá, ve vytváření vztahů s lidmi, kteří už na dobré vztahy moc nevěří.
- V současnosti tam prakticky nesloužím, spíš se jen občas snažím vypomocet, když mám peníze, ale sama jsem už došla na to, že peníze nejsou tím hlavním, co tito lidé potřebují. Myslím, že nejdůležitější, co jim můžeme dát je náš čas, zájem, přátelství, prostě vztah se vším všudy. Ukázat jim, že mají svou hodnotu a důstojnost. Možná také jim postupně pomoci dostat se ze začarovaného kruhu, do kterého se někdy vlastní vinou, někdy třeba i vlivem různých okolností nebo kombinací obojího, dostali. Je to ale určitě náročná a dlouhodobá práce, která vyžaduje mnoho času a modliteb.
- Kromě toho, co dělají ostatní, vařím kávu.
- Hlavně chodím každý týden na ulici, rozdávat chleby, čaj. Účastním se Vánočního oběda, taky občas navštěvuju romské děti tady v Brně a ve Vítkově a párkrát jsem byl na Škole míru v Albánii.
- Moje služba konkrétně spočívá v tom, že se účastním služby pro bezdomovce a sociálně slabé – společná služba ve středu, a samozřejmě i mimo středu, tak jak to vyžaduje situace. Organizování VO a účastí na VO. Služba modlitby, podílíme se na tom společně s Honzou a Hankou. Přemýšlíme, jak nejlépe začít školy míru pro cikánské děti v Brně (spolu s Hankou, Kristý, Mirkem, Honzíkem a Lukášem). Z pověření Leonarda máme spolu s Honzou a s Kristýnou z Prahy a samozřejmě s Leonardem, který zastupuje mateřskou komunitu a vede nás, s nejlepším úmyslem bdít nad naší milovanou komunitou v Brně.
- Úterý (středa) kávu, bagety, setkání s lidmi na ulici....

- Modlitba s ostatními, přátelství s ostatními, služba ve středu – příprava jídla a setkání s lidmi z ulice a jinými chudými, pomoc při jednorázových akcích pro chudé (Vánoční oběd, pikniky atd.), navazující pomoc chudým jednotlivě podle aktuální potřeby, dlouhodobý kontakt s některými z nich, občas sehnání oblečení či jiných věcí.
- V zajišťování jídla a šactva.
- Služba na ulici, občas něco málo s romskými dětmi.
- Účastním se přípravy jídla pro chudé a distribuci na ulici, docházím spolu s ostatními i na další místa ve městě. Při modlitbě komunity někdy čtu z písma nebo zpívám žalmy.

C.4 Co ti tato služba dává? Čím tě obohacuje?

- Čím víc člověk dává, tím víc dostává. Tím, že ti lidé nemají nic, dávají všechno – celou svoji osobu, s kterou mohu být a v níž se snažím hledat slávu Božího jména.
- Kromě společenského kontaktu se zajímavou skupinou lidí, mě nejvíce obohacuje to, že mě rádi vidí a dávají mi to najevo, tedy že se cítím přijímána.
- Tato služba mi dříve dávala pocit naplnění, radosti, pocit, že dělám něco, co má smysl, co se Bohu líbí. Měla jsem sílu tyto lidi povzbuzovat. Zároveň tato práce byla pro mě velmi dobrodružná a obohacující. Nikdy člověk ale nemůže tyto lidi plně pochopit, dokud je na druhé straně. Ono se lehce mluví a povzbuzuje, pokud máte hojnost, peníze, zázemí a přátele. Sytý hladovému nevěří. Teprve když člověku začne hrozit, že se ocitne na druhé straně, tam kde bezdomovci, tak může plně zakusit, co to znamená. Kdysi jsem četla článek, myslím jej napsal Jean Vanier a tam bylo uvedeno, že mnohem horší než bezdomovectví fyzické je bezdomovectví v duši. To je stav, kdy člověk se cítí prázdný, plný strachu, bolesti, zoufalství, deprese. Je obklopen lidmi, ale přesto se cítí sám. Věřím, že i z tohoto stavu existuje východisko, ale asi není jednoduché ho najít. Kdysi mi jedna žena říkala, že člověk je nejsilnější právě tehdy, když sám někomu pomáhá.

- Kontakt s dalšími lidmi z Egidia.
- Poznávám hodně lidí. Učím se o osudech lidí, mám hluboký náhled do společnosti. Vedu zajímavé rozhovory. Učím se vycházet s různými lidmi. Mám dobrý pocit, že něco důležitého dělám. Hodně cestuju, poznávám nové kraje. Lépe rozumím Božímu slovu.
- Tato služba mi pomohla „konvertovat“ k učenictví. Naučila mě milovat lidi a svět, naučila mě, že mi bude všechno přidáno, pokud budu Boží království a naučila mě, že bez jiných lásek žít můžu ale bez té Boží nikoliv. Naučila mě radovat se ze života a opravdu si ho užívat. Dala mi do náruče spoustu přátel – bratry a sestry, a chudé přátele, cikány, postižené děti, staré lidi, cizince. Naučila mě zodpovědnosti za svět, za všechny trpící. Naučila mě, že za všechno, co je ve mne dobré vděčím Bohu, a to čím mě Pán obdařil, mi nedal k mému vlastnímu užitku ale k užitku těch, které on miluje a k cílům, které on stanovuje. A přes veškerou moji nedokonalost a chyby, kterých se dopouštím, vím, že jsem Jím milována. Tato služba mě naučila toužit po tom, aby nás bylo co nejvíc, těch co si zamilujeme zodpovědnost za chudé, trpící a osamocené, za svět a za mír ve světě.
- Dává mi nezapomenout na chudé, určitě je to potřeba ale ještě jsem jí pořádně nepřišla na chuť. ...Obohacují mě i modlitby a sounáležitost s ostatními komunitami ve světě, které jsou na tom mnohem hůř než u nás. Taky mě dostalo- v pozitivním slova smyslu opravdové přátelství mezi námi v komunitě a zájem o druhé. A to, jak někteří vnímají evangelium naprosto vážně a radikálně.
- Možnost nezištně sloužit druhým, poznávat lidi, učit se s nimi jednat, zapojení do širší skupiny lidí, které spojuje stejný cíl.
- Dává mi nové kamarády. Obohacuje mě o jiný pohled na svět.
- Dává mi pocit, že jdu po správné cestě k Bohu.
- Zcela jistě mě proměňuje a otvírá nový životní obzor.

C.5 Co je nejtěžší na této službě?

- Těžké je to, že ne vždy je vidět výsledek naší snahy. Naše pomoc selhává. Je to

tím, že chudí lidé se cítí být příliš sami a nemilovaní, a proto nechtějí přijmout pomoc. Jsem ze sebe zklamaný, že jsem těmto lidem nedal náležitý impuls třeba k tomu, aby se účastnili naší společné modlitby.

- Když člověk nemá náladu na lidi a musí tam být. Setkání s (mladým) člověkem, který se poprvé ocitl na ulici a na kterém je vidět, že se už z toho nedostane. Občas bolest, že někdo koho mám ráda, trpí, a já ho nemůžu zachránit.
- Myslím, že asi to, abych se zcela oprostila sama od sebe a dokázala se vcítit do člověka, se kterým v tu chvíli mluvím. Dokázat se na něj podívat tak, jak jej vidí Bůh. Dokázat spíše odpovědět na potřeby jeho srdce a duše, než na ty potřeby fyzické. Ale asi nejlepší způsob je dostat se přes ty fyzické potřeby postupně až k těm potřebám duševním a duchovním. To je ale jen můj osobní názor. Vyzkoušené to nemám.
- Nutnost přeorientovat se ve středu večer na něco, čím se jinak vůbec nezabývám.
- Je třeba hodně trpělivosti s některými lidmi, kteří například už nedokážou něco na svém stavu změnit. Taky je někdy těžké bojovat s neporozuměním kolemjdoucích a policie, která se občas snaží chudé lidi vyhnat z veřejného prostoru.
- Být vždycky a ve správnou chvíli moudrý, trpělivý, laskavý a plný naděje.
- Odhodlat se k nějaké službě přes lenost a přes takovou i nechuť. Vnímat lidi na ulici jako normální. Nepochopení blízkých.
- Pro mě osobně udělat si na ni čas a skloubit ji se svým zaměstnáním, kde také jsem v kontaktu s mnoha lidmi, kterým často pomáhám.
- Vyjít s druhými lidmi.
- Vytrvat a nevyhořet.
- Těšit zarmoucené... Rozmlouvat s lidmi o jejich starostech a problémech a vědět, že na některé těžkosti a utrpení se nedá říct žádné povzbuzení...

C.6 V čem otevřela komunita tvoje dosavadní horizonty?

- Začal jsem nacházet hlubiny sebe sama, nové přátele, úplně nový pohled na skutečnost a taky svoji dívku.
- Že pomoc nemusí nutně spočívat v tom někoho někam směřovat nebo se snažit dostat (na pracák, do protialkoholické léčebny), ale že už to, že cítí, že se o ně někdo zajímá, že se můžou obrátit na někoho, kdo je přijímá takové, jací jsou, je pomoc. Zkrátka přijetí bez podmínek.
- Když jsem přemýšlela, co mi komunita dala, tak to určitě byly především vztahy. Naučila mě vážit si vztahů, objevit opravdový význam přátelství. Nedělat rozdíly mezi lidmi, protože před Bohem jsme si všichni rovni. Asi mi taky pomohla vážit si sama sebe, objevit svou hodnotu a důstojnost. Nebyla jsem ale nikdy v Římě ani v Praze na ulici, takže nevím, jak to probíhá tam.
- Získal jsem dobrou představu o situaci lidí bez domova + seznámil jsem se s jiným typem pojmání a prožívání katolické víry, než kterou znám z rodiny a farnosti + přispěla k mému docenění služby, která nespočívá v dosahování velkých cílů (zachraňování lidí nebo dokonce celého světa), nýbrž které jde o prosté zpříjemnění třeba jen pár okamžiků třeba jen jednoho člověka.
- Poznal jsem hodně nových lidí, vyzkoušel nové aktivity, a taky cestoval do nových zemí. Komunita mi dala jednoduchou možnost potkat lidi, se kterými je normálně těžko se seznámit. Docela rychle je možné s nimi vést zajímavé rozhovory.
- Viz bod C. 4
- Různorodost v křesťanství, opravdové přátelství, zájem o děti vzdálené od nás (školy míru), světový rozměr.
- Je možné prolomit bariéru, která je mezi lidmi z ulice, osamělými a chudými a mezi těmi ostatními; služba druhým spojuje lidi různých povah a názorů, kteří mají svoje chyby, přesto jsou schopni dohromady vytvořit velká díla.
- V pracovním nasazení pro dobro ostatních.
- Asi víc myslím na druhé.

- Pomáhá mi oprostít se od sebe sama a více se zabývat starostmi druhých lidí.

C.7 Jak vnímáš lidi žijící na ulici? Jak se tě dotýká jejich stav?

- Je důležité, aby společnost o těchto lidech věděla, viděla utrpení a bolest, protože jsme ještě v dějinách. Čím dál víc se snažím najít v jejich příběhu sám sebe a vidět v nich trpícího Krista. (Samozřejmě, že někdo si za svoji současnou situaci může sám, někdo se z ní dostat nechce). Nejhorší je asi žít v beznaději a v nedostatku lásky, v pocitu, že nejdou milování.
- Jako lidi, kteří mají problém, který nedokážou vyřešit. Jako lidi v životě nějak zraněné.
- Chci a snažím se je vnímat s láskou a porozuměním, přestože je spousta jiných odsuzuje. Chci se snažit dívat se na ně, aniž bych je nějak odsuzovala nebo hodnotila. Je pravda, že ne všichni jsou na tom tak špatně, že asi každý z nich by potřeboval zcela individuální přístup. To ale asi není možné tak velkému počtu lidí poskytnout, proto obdivuju všechny, kteří vzali Komunitu jako svou životní cestu a dělají tuto službu opravdu naplno.
- Především je asi vnímám jako lidi, kteří mají velmi těžký život. Jejich stav se mě citově dotýká vždy jen chvilkově – když přicházím do styku s někým, jehož situace je zvláště špatná (případně když si na někoho z ulice vzpomenu. Nedá se ovšem říci, že by se mě dotýkal nějak hlouběji či dlouhodobě.
- Tím, že teď některé z nich znám, vnímám hodně lidí na ulici. Jednotlivé osudy mě docela mrzí, modlím se za některé z nich. Lépe rozumím specifickým problémům, které je přivedly to dnešní situace. Mám pestřejší pohled na ně – vím, že jsou různí – se všemi dobrými a špatnými vlastnostmi.
- Lidé z ulice a potřební se stali součástí mého života tím – že jím patří můj čas, peníze a myšlenky a city. I když nedokážu a nedokážeme vyřešit jejich problém úplně tím, že jim zajistíme bydlení a práci, anebo příjem peněz na vše co lidé pro běžný život potřebují, anebo nevyřešíme jejich samotu a nevyлéčíme jejich nemoci, přesto cokoliv, co jsme schopni udělat, tak udělat musíme, protože oni

jsou ti, kteří tím, co nemají, zdůrazňují to, co my a většina lidí má. Jsou vykřičníky v mém svědomí a činí mě lepší. Často mě napadá, že se obětuji pro spásu nás ostatních. Každé naše zastavení u chudého začleňuje chudého do společenství nás všech lidí. Oni žijí svůj nehezky úděl každý den a my pokud je to v našich silách, bychom jim pokaždé, když je potkáme, měli pomoci alespoň tím, že je pozdravíme a vyslechneme.

- Jejich stav je fakt tristní, když se seznámím s jejich životem tak ne až tak jednoznačný, jak se na první pohled zdá. Vnímám je dosti smíšeně, někdy i s lidským odporem. To co dělá komunita je jednoznačně velmi dobrá cesta.
- Vnímám každého z nich jako člověka, který je hoden úcty. Vnímám každého zvlášť a individuálně, snažím se zapamatovat si jejich jména, osudy a problémy. Snažím se je vnímat pravdivě, nenatírat ani na černo ani na růžovo. O chudých přemýšlím při modlitbě, při setkání s nimi přemýšlím, jak můžu každému z nich pomoci. Když nemůžu pomoci, mluvím s nimi, ale dál se tím nezabývám a jejich těžký osud nekalí mou radost ze života. Občas se mě něco zvlášť dotkne, na co potom musím myslet, ale jinak se toho spíš zbavuji.
- Některým se život na ulici líbí, jiní se z ní chtějí dostat do běžného společenského života. Někteří se na ulici dostali nevině, jiní si za to mohou sami.
- Vnímám je tak, že nesou jen část viny za svůj stav. Většinou jim k tomu dopomohly okolnosti nebo jejich falešná pýcha.
- Zvláště v těchto mrazivých dnech na ně velice myslím. Jejich stav se mě dotýká velice. Kolikrát zahlédnu člověka s neuvěřitelně ztrápeným pohledem... a to moje srdce nenechává nikdy klidné. Je tolik věcí, které jsou pro nás samozřejmé jako jídlo, teplá voda, postel, ale jak těžce se žije bez těchto „samozřejmostí“ je někdy těžké si představit. Asi nejtěžší je, když žije žena na ulici a například čeká dítě. Jakými existenčními věcmi se musí zabývat, to je někdy velmi těžké si představit.

C.8 Co tě zaujalo nebo spíše uchvátilo na tom, čím vším se komunita zabývá?

- Je to „škola míru“ v Albánii, dále pak snaha nalézt přátelství s romskými dětmi a také zahraniční projekty.
- Ostatní aktivity komunity mě příliš nezajímají. Resp. necítím se k nim povolána.
- Líbí se mi, že se Komunita snaží vyjednávat mír i ve světě. Vždyť také má ve svém znaku holubici s ratolestí. Líbí se mi Vánoční obědy, které pořádá pro bezdomovce a také pro lidi z domovů pro seniory.
- Tak spíš zaujalo... Zaujaly mě řeči o tom, že komunita vyjednala mír v Mozambiku. Zajímalo by mě, do jaké míry je to přesné vyjádření. A o zázraku, který se na tom podílel.
- Ve světovém rozměru mě docela zaujalo, kolik projektů v různých oblastech komunita už má, a které úspěchy už dosáhla. Je tam hodně zajímavých osobností, které žijí normálním životem s prací, rodinou atd. a ještě takové projekty vedou.
- Přijetím zodpovědností, kterou nám Pán uložil – zodpovědnost za svět a za lidi.
- Obrovská šíře záběru- chudí lidé, děti, cikáni, nakaženi AIDS, v domovech důchodců, ... Modlitba a služba na jedné rovině důležitosti. Otevřenost.
- Všechna témata, kterými se komunita zabývá, jsou mi nějak blízká. Vždycky jsem cítila jako svůj úkol jako křesťan odpovědět na problémy dnešní doby. Nyní se angažuji hlavně ve službě chudým, ostatní oblasti činnosti komunity teprve poznávám a tvořím si na to svůj vlastní názor. Ještě nevím, jestli budu se vším souhlasit :).
- Celosvětová působnost, zřizování nemocnic, škol, misijních činností, vyjednávání míru mezi národy a nelhostejnost k okolním lidem.
- Že se tento typ služby moc nevidá.
- Velmi mě zaujalo, že se činnost komunity zaměřuje i na mír ve světě a mezináboženský dialog a že se zabývá aktuálním děním ve světě a současnými problémy. Byla jsem velmi nadšená setkáním komunity s představiteli různých

náboženství, které se uskutečnilo v září roku 2011 v Mnichově. Účastnila jsem se celého tohoto setkání a různých diskusí a dojem, který to ve mně zanechalo, je nezapomenutelný : -).

C.9 Proč sis vybral (a) právě tuto komunitu?

- Vždy jsem chtěl následovat evangelium... Myslím, že pravda je v utrpení, bolesti, chudobě těla i duše. Od počátku, co jsem se seznámil s evangeliem, jsem se pokoušel vidět Kristovo utrpení. I když mě spousta iluzí opustila, pochopil jsem, co to znamená chudoba těla i ducha. Pokoušel jsem se sám sebe proměnit...
- Protože mi umožnila být v kontaktu s lidmi na ulici.
- Líbí se mi její všestrannost a otevřenost. Líbí se mi, že pomáhat může každý bez rozdílu, nezávisle na svém vzdělání nebo profesi.
- Já jsem si ji nevybral, jsem v ní shodou okolností.
- Důležité pro mě bylo, že mají moc praktický přístup. Prostě se dělá to, o čem se mluví. Taky pro mě bylo velmi důležité, že modlitba je základem všeho a že Bible má velkou autoritu. Pozitivně na mě působilo, že lidé z komunity mi připadali docela normálně – neměl jsem pocit, že se snaží být nějak extra svatí – prostě jsou to normální lidé, kteří mají své chyby, a s nimiž můžu dělat i jiné věci mimo komunitu.
- Protože byla Oповědí na mé hledání a otázky před tím, než jsem ji potkala.
- Já jsem si ji ani tak nevybrala, spíš ona si našla mě☺.
- Hledala jsem, zkusila to a cítím se v ní nejlépe ze všech komunit, v kterých jsem doposavad byla, takže zůstávám.
- Protože ve městě jiná není s takovou činností.
- Pro její spiritualitu.
- Já jsem si jí nevybrala... Pravděpodobně Boží prozřetelnost mě do ní dovedla... Dnes jsem velmi šťastná za to, že jsem součástí tohoto hnutí, že mám kolem sebe spoustu milých lidí a skutečné přátele.

C.10 Přispívá Sant'Egidio k formování tvého duchovního života?

- Myslím, že ano. Mám pocit, že tam mám být. Myslím si, že je důležité si uvědomit, že jsme „neužiteční služebníci“ ve smyslu: konáme jen to, co máme konat. Dělán jen to, k čemu jsem stvořený. To je důležité si uvědomit. V práci s chudými má člověk možnost si to uvědomit, protože z jejich situace je neosvobodí materiální zabezpečení, ale pouze dotek Boží lásky. A když si toto člověk uvědomí, začne být lepším křesťanem. Přestane vidět vlastní důležitost, bude schopen se umenšit a tím ty ostatní skutečně milovat. Myslím si, že jádrem křesťanství je touha být menším.
- Moc ne. Občas Ivetka ;-).
- Určitě do jisté, spíše menší míry přispělo. V současnosti spíše nepřispívá, v budoucnu třeba ještě přispěje.
- Určitě. Každý týden máme dvakrát modlitbu, čteme Bibli a snažíme se uplatnit, co tam čteme. Společně trávíme Velikonoce, máme občas duchovní setkání na společném přemýšlení nad Bibli a pro modlitbu.
- Aby člověk nemyslel jen na sebe ale i na problémy druhých, společná modlitba.
- Ano, hlavně skrze službu chudým. Modlitby komunity méně.
- Velmi málo.
- Určitě. Musím se víc zajímat o duchovní věci a přemýšlet o nic. Bez komunity by mě k tomu asi nikdo „nedonutil“.
- Jistě ano. Kolikrát stačí jedna jediná myšlenka, která člověka doprovází třeba celý týden a nějak člověka mění a pomáhá mu růst...

C.11 Chtěl(a) bys říci něco závěrem?

- Rád bych připomněl, že důležitým prvkem komunity jsou pravidelná setkání s představiteli komunity a jejich katecheze.
- Díky, Simi, že jsi. Myslím, že jsme se nepotkaly náhodou, a že naše osobní štěstí nebude nikdy umenšeno ničím z toho, co uděláme pro Boží věci.
- Komunita mi dává i ujištění, že Ježíš je stále blízko mě...

D REALITA ŽIVOTA NA ULICI (POHLEDEM CHUDÉHO)

Tento rozhovor byl pořizen během tzv. nedělního pikniku pro chudé, který se uskutečnil v létě 2011 v Tyršových sadech v Brně. Pan Jirka se s komunitou setkává při pravidelné střeďeční službě komunity. Byl ochotný o sobě sdělit pár informací.

D.1 Rozhovor s panem Jirkou

- **Kolik je Vám let a jak dlouho jste na ulici?**

Je mi 60 let. Na ulici jsem 11 nebo dvanáct let, přesně to nevím.

- **Co jste studoval nebo čím jste se vyučil?**

Studoval jsem techniku, ale chtěl jsem studovat medicínu, ale z politických důvodů jsem se nedostal (zkoušku jsem udělal, ale nebyl jsem přijat). Z důvodu své prostořekosti jsem školu (techniku) musel opustit.

- **Jaká jste měl zaměstnání?**

Pracoval jsem jako závozník ČSAD. Bydlel jsem v okrese Opava. Poradili mi, že mám práci hledat na okrese Bruntál. Tak jsem nastoupil jako učitel na 2. stupni ZŠ.

- **Jak se Vám to stalo, že jste přišel o střechu nad hlavou?**

Bydlel jsem v Praze. Byl jsem vystěhován. Půl roku jsem byl mimo Prahu, a když jsem se vrátil, neměl jsem už kde bydlet.

- **Jak vypadá Váš den?**

Člověk musí vyrazit do centra, na sociální zařízení v Tesco – tam se ohřeju, udělám si čaj. Zatím nemám vyřizené žádné dávky. Pro pojišťovnu od roku 2005 neexistuji, teprve teď jsem začal docházet ke kurátorům.

- **Co je nejtěžší na životě na ulici?**

Nejtěžší na ulici je deštivé počasí a vlhko. Když nemáte kde spát. Nejhorší je podzimní a zimní vlhké počasí.

- **Chtěl byste říci něco o své rodině?**

Nebyl jsem ženatý, ale zkušenosti s rodinným životem mám. Chodil jsem s jednou slečnou. Postupně jsem byl zklamaný, protože jsem zjistil, že má dítě. Byl jsem u soudu, protože partnerka tvrdila, že dítě je moje, ale nebylo to tak. O peníze jsem přišel, protože jsem měl byt, ale musel jsem se z něj odstěhovat. Pak jsem potkal kamaráda, který hrál amatérské divadlo. Seznámil jsem se s jednou paní, dali jsme se dohromady. Chodili jsme spolu hrát amatérské divadlo. Vychovával jsem její dceru – jako by byla moje vlastní. Chodil jsem pro ni do školky. Tento vztah se rozpadl. To bylo v polovině osmdesátých let. Zařídila mi garsonku v domě u té paní, která mě v rámci restitucí vystěhovala. Pak jsem se ocitl na ulici. Protože jsem se narodil v Jihlavě, vrátil jsem se k mamince. Byla hodně nemocná. Měla na těle stále připevněné elektrody. Měla Parkinsona i Alzheimer. Je to tak 4 – 5 let, možná 6 let. Tatínek zemřel jeden rok před maminkou.

- **O čem často přemýšlíte?**

Když se probudím, tak mám myšlenky na to, jak přežít a zajistit si potraviny. Stalo se mi i to, že jsem 4 dny nejedl. Tak jsem si nakonec vzal i lipové květy a čas od času se někdo slituje a dá nám jídlo nebo peníze. Dřív mě bolelo, když nám někdo nadával nebo nás urážel, než jsem začal chodit do sociálních sprch, tak bylo strašně těžké udržet si osobní hygienu.

- **Kde přespáváte?**

Střechu nad hlavou já mám, ale jenom střechu – takovej starej altánek – opuštěnej. Tam mám polystyrén a spacák. Původně jsem spával v Lužánkách na lavičce. A nespím tam od té doby, kdy mě probudila policie, která vyšetřovala vraždu, která se stala v parku v Lužánkách nedaleko od místa, kde jsem spal. Přes zimu jsem jezdil v MHD při nočních linkách. Někteří řidiči jsou vysloveně krutí – v největších zimách a mrazech. Tesco na Ponavě má nonstop provoz. Tak jsem jezdil s vozíkem po prodejně a přitom jsem podřimoval nebo jsem tam seděl u občerstvení, a dokud jsem měl před sebou čaj, nemohli mě vyhodit.

- **Proč nechodíte přespávat na nějakou noclehárnu, charitu, armádu spásy či podobně?**

Jak bych to řekl: armáda spásy – to je hygienicky nepřípustné. Můžete tam ledacos chytit nebo i o něco přijít (kožní plísňe, vši). Když člověk usne, tak mu kolikrát sebrali tašku. Radši spím sám, jsem uzavřený člověk, a když se chci o něčem bavit, tak aby to mělo nějaké jádro – třeba literatura.

- **A co Vaše doklady?**

Když jsem přišel o byt, přišel jsem o rodný list, veškeré doklady. Mám bydliště: Praha – Žižkov. Pocházím z Jihlavy.

- **Je něco, co Vás dokáže ve Vaší situaci (životě na ulici) potěšit?**

Vzpomínám si na jednu událost, kdy jsem se málem rozplakal. Probudím se – je neděle ráno a paní s taškou mi donesla teplý čaj a chleba s máslem a šunkou. Poslední dobou mám dobrou zkušenost s policií. Potěší mě setkání s lidmi, kteří nám pomáhají – Sant'Egidio, Nesehnutí. Sociální naplněnost života. Stalo se nám i jednou, že nás skupina mladých kluků slovně napadla a zesměšňovala. Pak se jeden z nich nám přišel omluvit za svoje kamarády a řekl: „Držte se, nevzdávejte se!“

E KATECHEZE KOMUNITY

E.1 26. 3.2011 Setkání se Sandrem:

Dlouhé projevy nejsou nutné, je třeba říci věci ze srdce a věci, které mají hodnotu... Život není jenom ekonomie, výdělek. Život má hodnotu sám o sobě... My považujeme chudé za své příbuzné. My objevujeme hodnotu lásky, která je nezištná... Připravujeme se, že společně vystoupíme do Jeruzaléma... Boží slovo – jaký prostor má v našich dnech? Máme velké privilegium.

Určitě jste slyšeli o problémech výživy v Africe. Sant'Egidio má mnoho muslimských přátel. Nemyslete jenom na vlastní budoucnost, ale na budoucnost celé země. Naše potíže nejsou zase tak velké... Čím víc se útočí na mešity a kostely, tím víc narůstá násilí, nepřátelství. Evangelium nás žádá, abychom byli solí a světlem světa. My máme sílu pro to, abychom čelili obtížím. Mít dům znamená otevřít své dveře, znamená přijímat. Opravdový dům Sant'Egidia jsou lidé. Každý z nás je živým kamenem tohoto domu. Bible se musí stát průvodkyní našich dní. Když člověk změní svoje srdce, začíná se měnit svět. Kdo chce být velký, buď služebníkem všech. Všechno je možné tomu, kdo věří. Všichni jsme pokoušeni jít vlastními cestami. Kolik hor egoismu je ještě hodit do moře? Jsme jednotní proto, že nás sjednocují chudí lidé. Jsou pro nás darem a požehnáním. Křesťané mají mít ideály, ne ideologie. Máme být křesťany, kteří následují evangelium. Setkání se nemá stát odsouzením. Chudí jsou pro nás požehnáním. Soucit je cit, který nás otevírá k nové kultuře. Tajemství je obnovit vlastní srdce.

E.2 21. 4. 2011 Praha, Mariapoli – centrum hnutí Fokoláre, přenos s Andreou Riccardim

Kdo se brání, nic nevytváří. Evangelium dává lidem nové setkání se životem. Když člověk žije pro peníze, tak se vyprazdňuje lidskost. V tomto čase nemůžeme myslet na to, že Syn člověka byl vydán za peníze... Jidáš zažil lítost. Sant'Egidio je jako kvas historie, který se mění.

Novým problémem v Africe je solidarita se starými lidmi. Jakoby k nim rostla nenávisť. Úsměv dětí hovoří o naději života... nadějí, která září jako skutečnost, že už nejsou sami. Africké Sant'Egidio neuteklo před křížem jako obyvatelé západních zemí. Učinilo z kříže strom života. Jako krásné stromy v Malawi, které propouštějí slunce. Kříž se může stát stromem života. Zítřka se budeme dívat na kříž, abychom zakusili Ježíšovu lásku. Prostřednictvím světla a Božího slova začneme vidět, že smrt nemá poslední slovo. Blízko kříže chápeme...že je tu něco...zemětřesení lásky...které se rodí z Ježíšovy lásky. Z kříže Afriky se rodí krásný křesťanský strom plný ovoce. Zdá se, že Ježíš zachraňuje Afriku... Ježíš zachraňuje. Být křesťanem znamená bojovat...zbraněmi lásky. Je to boj pro chudé. Víra v Ježíše zrodila lásku a láska obnovila život. Je možné opravdově milovat. Milovat je opravdová práce. To je tajemství – ne přijmout, ale dát. Evangelium nás může osvobodit od vášni. Vášně nás znečišťují egoismem, xenofobií. Když budeme Ježíšovými učedníky, poznáme pravdu a pravda nás osvobodí. Boží slovo nás osvobozuje, zachraňuje lásku. Kdo nemiluje, nakonec skončí tak, že sebe nenávidí. Jen živé křesťanství zachrání lidskost tím, že zachrání lásku. Křesťan – to znamená být pokorný. Vše, co je pokorné, má v sobě něco Božsky krásného. Pokora znamená být maličkým a být blízko maličkým. Ježíš je tichý a pokorný srdcem. Opravdové bohatství je být pokorným. Nic není krásnějšího než Boží láska. Chci znovu objevit krásu člověka...krásu druhého a ne vlastní krásu, krásu chudého, ne bohatého. Ježíš dal sám sebe. Nic není duchovnějšiho než chléb pro lidi a pro chudé. Ne úspěch pro mě, ale pro druhé. Žijme každý den v radosti. Tento čas nese potřebu zapomenout na sebe, na své peníze, na svůj čas. Nechme se přeměnit od Pána. Prosme ho, aby nám umožnil rozdělit se o chléb s našimi bratry. Krásné velikonoční setkání.

E.3 22. 4. 2011 Praha, Mariapoli – centrum hnutí Fokoláre, Leonardo

Větší pozornost ke slovům druhých – to by bylo třeba. Máme sami sebe přestat stavět do středu života. Máme dát do středu Kříž Ježíše. U Ježíše objevujeme svou malost a naději na odlišný svět. Máme přemýšlet o chudobě Afriky. Existuje kříž Afriky a vzkříšení Afriky. Neumíme se radovat ze vzkříšení, protože odmítáme setkat se s křížem. V Africe každý den život visí na vlásku. Sedm tisíc studentů má na třináct

milionů obyvatel vnést naději do země Malawi. Prostřednictvím škol míru, prostřednictvím služby starým lidem... pomáhat. Je tam málo starých lidí, protože jen málokdo se dožije stáří. Se starými lidmi se zachází jako s prokletím.

„Vězni ve vězení – pokud jim příbuzní nedonesou jídlo, tak nejí. Protože tam se – ve vězení – jídlo nedává. Komunita v afrických zemích vytváří matriku – program BRAVO. Představte si, že budete žít v zemi, kde pro stát neexistujete. Komunita v roce 2000 zavedla léčbu AIDS – projekt DREAM. Lidé, kteří jsou nemocní (18. tisíc) – by byli už mrtvi, když by nebrali léky. V Malawi začínáme projekt pro léčbu rakoviny. Tam, pokud člověk dostane rakovinu, se nic nedělá. Je to rozsudek smrti. V Malawi je spousta znamení toho, že země vstává z mrtvých. 3600 lidí, když se snaží žít evangelium, začíná měnit zemi. Nebáli se kříže, hleděli na něj a ten se stal košatým stromem života. Ten, kdo se nezastaví před křížem, nezakusí vzkříšení. Život světa jde dopředu a velice málo lidí si všimne vzkříšení. Všimnou si toho jen ti, kteří zůstanou u kříže, aby hlásali vzkříšení. Je možné objevit radost ze vzkříšení. Není pro mě důležitý společný sen, ale jen to, abych se obohatil sám. Mentalita, která do středu staví peníze, tuto mentalitu žijeme. I zde se peníze stávají něčím ve středu. Vyrůstá bohatství, ale ztrácí se lidskost. Když já zbohatnu, zničím tím život někoho jiného. Bojujme zbraněmi lásky. Cožpak z Nazareta může vzejít něco dobrého? A přece... Spasitel světa... přišel z malé neznámé vesnice. Afričtí křesťané nás hodně učí, že vzkříšení je možné. Opravdová práce je práce lásky. Někdy máme takový nadřazený pohled vůči lidem z Afriky. Je jednodušší žít v zemi, kde musíš jít dvě hodiny pro vodu, kde můžeš zemřít na každou infekci? My někdy, když hledíme na Afriku, si říkáme, že Afričané jsou primitivní. Evropa se zdá být opanována vášněmi a nenávistmi – lidé z jiného národa, Rómové, staří lidé. Dvacet tisíc Libyjců a Tunisánů přišlo do Itálie. A tam se nedaří je přijmout. Evropa zestárla, protože se už neumí dívat do budoucnosti. Nám záleží na tom, abychom založili novou stranu a nepouštěli cizince do své země. Evropa je stará, protože nenávidí. A my, pokud se bráníme před světem, zestárneme. V Evropě se egoismus stává patologií. My si uvědomujeme, že Evropa potřebuje být osvobozena od nenávisti vůči druhým. V Evropě si lidé myslí, že jsou svobodní, ale jen křesťanství může Evropu osvobodit od toho, aby se sama zničila, protože Evropané milují jen sami sebe. Když začneš stavět zdi, ty zdi se více zužují a nakonec zůstaneš ty sám. Máme začít hledět na svět osobními očima. Máme začít znova objevovat novou krásu. Krása,

to není bohatství, ale je to objevovat plné lidství. I v tom špinavém chudém na ulici je opravdová krása. Máme objevovat krásu druhého, ne svoji vlastní. Chudí jsou první, kteří byli milováni Bohem, jsou krásní. My máme být komunitou, která hovoří o jiné kráse. Chléb pro mého bližního je něco duchovního. Setkat se s chudým na ulici, to je něco duchovního. Jen duchovní muži a ženy dokážou pochopit krásu druhých, chudých. Chceme prosit Pána o pomoc, aby nás více učinil duchovními. Duchovní neznamená s hlavou v oblacích. Znamená to – dát tomu, kdo potřebuje. Je to něco konkrétního. Poprosme Pána, aby přetvořil to materiální v to duchovní.... Zájem o zemi se rodí, když řeknu, tam žijí moji bratři a sestry. Když mám v Malawi 3000 bratří a sester, tak se přece budu zajímat. Je možné žít bez toho, aniž by člověk věděl, kde je Malawi, ale já myslím, že je třeba vědět, kde máme naši rodinu. Pokud je naše rodina něčím dotčena, zasažena, tak musím něco udělat. Zájem o město se rodí ze zájmu o lidi. Jestliže nevím, že existuje Malawi, tak se za ni nemůžu modlit. Pomocí může být i naše blízkost. Víc než chránit si křesťanství je žít ho. Pokud jsme křesťané, neměli bychom mít strach z muslimů. Někdy je těžké být blízko tomu, kdo trpí. Pro Ježíšovy učedníky život začíná Velikonocemi. Je to ze smrti a vzkříšení, kdy učedníci začínají chápat tento život. Jsme v centru Boží lásky. Když my přestaneme milovat sami sebe, pak pochopíme, jak obrovskou lásku, má Bůh k nám. Přestat milovat sebe, je velká svoboda a radost. My nenecháváme Bohu prostor, aby vstoupil.

E.4 23. 4. 2011 Praha, Mariapoli – dům hnutí Fokoláre, Leonardo

„Je důležité, aby bratři spolu žili ve velké lásce. Máme hledět na krásu společného života. Je potřeba vybojovat boj proti individualismu. Zakoušíme krásu toho nebýt sami. Žít život – ne sami, ale s druhými činí život mnohem naplněnější. Naši přátelé pochopili, že když budou žít společně, budou mnohem šťastnější. Být spolu – to činí život krásnějším. Žít sami, se zdá, že to dává člověku svobodu, ale ve skutečnosti, to není šťastný život. Jsme odlišní, ale cítíme se být součástí jednoho krásného plánu. Co znamená žít spolu?“

„To neznamená být stejný. Každý nese plody života pro ty druhé. Každý je odlišný. Dary každého jsou různé. Podstatné je vytrvat v modlitbě. My v komunitě

trváme na centrálnosti modlitby. Dostávám spoustu neformálních přání, ale přání od chudého je skutečným přáním. Když je člověk sám, tak si těžko všimne utrpení druhého. Říkám někomu, že ho velice miluji, ale neumím si na něj najít čas...tak někdy zacházíme i s Kristem. Poušť je místo samoty. Naše města jsou jako poušť. Jsou to místa samoty. A když se lidé setkávají, je to většinou z nějakého komerčního důvodu. Být rodina, je krásná věc. V samotě světa je rodina bohatstvím a darem. Kdo se nezastaví před křížem, nemůže zažít radost vzkříšení. Skutečně, komunita se rodí pod křížem. Ježíš povolal lidi, aby byli s ním. A pak viděl, že komunita se rozpadla (Petr ze strachu ze smrti, Jidáš kvůli penězům zradil). Ukřížováním se zdá, že všechno skončilo. A to je další strach, který máme – strach ze selhání. To je náš další strach, který máme. Ježíš říká: To je tvůj syn Jan. To je tvá matka. Oni nebyli příbuzní, ale pod křížem se rodí nová rodina. Je třeba se nejprve setkat s křížem a se smrtí, aby člověk objevil krásu života. Ježíš miluje své město, pláče nad ním. Nebylo by město mnohem krásnější, kdybychom se zajímali o druhého? Začněme žít krásnou rodinu. Jen pokud se nezapomene historie, tak je možné ji neopakovat. V tváři tvář kříži se zdá, že se život zastavil (smrt vítězí). Je to trochu klima mnoha zemí. Zdá se, že se všechno zastavilo bez budoucnosti, bez naděje. Také uředníci utekli, ale pár žen zůstalo. Silní a pyšní – ti, kteří se cítili silní, utekli. Pár slabých žen zůstalo u kříže. Problém v životě není mít odvahu, problém je být věrný! V dnešním světě není problémem, že chybí odvážní lidé, ale že chybí věrní lidé. Odvaha trvá chvíli, věrnost je navždy. Začíná naprosto nová budoucnost a to je vzkříšení. Známe ještě málo Ježíše... Každou neděli se připomíná vzkříšení Pána. Bylo by moc krásné, kdybyste šli na nedělní liturgii společně. NON ABBIATE PAURA (NEBOJTE SE). To se neustále říká v Bibli. Je tady celá kultura strachu, která říká, nevěř těmto lidem. Kultura strachu je silná. Kultura strachu vůči tomu, kdo je jiný, cizinec, starý. Staří lidé nám připomínají naši slabost a naši nemoc. Vzkříšení přichází, aby řeklo: Nebojte se. Já jsem přemohl svět. První slova papeže Jana Pavla II. byla: Nebojte se! On pochopil, že problémem dnešního světa je strach. Bolest nemá poslední slovo. Svoboda je žít pro druhé. Nemějte strach říci, že život je krásný, pokud je žitý pro druhé. Po těchto Velikonocích už nemůžeme plýtvat náš čas pro nás ustrašené, ale máme jej dávat druhým. Každý den čtème Písmo svaté a modleme se – alespoň chvíli. Je to jako dát si schůzku s Ježíšem. Ve věrnosti se nám podaří vyhnout tomu, že bychom znovu upadli do rezignace. Jan Pavel II. je živým svědectvím, že život

s druhými je krásný. Jan Pavel II. miloval tuto naši komunitu a dál ji ochraňuje z nebe. To, co by nás mělo provázet domů je: Nebojte se! Všechno se může změnit! Tyto dvě věty uchovejte v srdci.“